

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXXI

ТРАВЕНЬ — 1981 — MAY

Ч. 300

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C.
Y2A 6X3

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J. 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warren, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді.

Голова ЦК: В. ПЕДЕНКО

Редакція Колегія:

Л. Ліщина, С. Голубенко,
Ю. Криволап, В. Родак, А. Лисий,
О. Пошиваник, Л. Павлюк.

Адміністратор З. Корець

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association ODUM.

in USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.
President: V. PEDELENKO
18 Henderson Ave.
Thornhill, Ont., Canada
L3T 2C0

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні 9.00 доларів
Ціна одного примірника: 1.00 дол.

В Австралії 6.50 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 70 центів

В Англії і Німеччині 7.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 80 центів (америк.)

В усіх інших країнах Європи 6.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 65 центів (америк.)

В усіх країнах Південної Америки 5.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 50 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupons) на суму 25 канадських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за соціально право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЮМОУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — М. Зеров, М. Щербак, Г. Бойко, В. Шимко — Рідні матері. С. Підкова — Срібний карбованець. В. Харченко — Молоді роки С. Петлюри. В. Педенко — Слово в Чікаго. А. Лисий — Про нас і вас. СКВУ — Декада української родини. О. Гай-Головко — Життя і творча праця Ю. Головка. О. Харченко — Після бабиного похорону. Я. Кіт — Шевченко і критики. І. Данильченко — Збори оселі "Україна". З одумівського життя і праці. Родинна хроніка. Сторінка Юн. ОДУМ-у.

На обкладинці: Фрагмент із Зустрічі ОДУМ-у, присвячений 20-літтю організації.

Оселя "Київ" біля Торонто, 1970 р.

Василь ШИМКО

РІДНІЙ МАТЕРІ

Мати! Рідна мати. Може тому, що кожна дитина вивчає це слово першим — воно є найдорожчим, найкращим, наймилішим. Може тому, що мати пильно доглядаючи дитя, є її першим вихователем, оборонцем, вчителем, лікарем — що від свого серця ніжного материнського, всебічно дбає про дитину свою, щоб вийшла в люди здоровою, розумною, вражливою і співчутливою до навколошнього світу — справедливою. І тому, не диво, наші письменники, більше як ніхто в світі, мудро оспівали її.

Рідна мати моя, ти ночей не доспала
І водила мене у поля край села,
І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала.
І рушник вишиваний на щастя, на долю дала.

І коли б поет Андрій Малишко нічого більше не написав би, але лише цей вірш і вірш про матір Україну "Україно моя", то й тоді б його всі знали. Бо в них так передана любов до матері, що його не можна не згадати в цей величний день матері, особливо нашої доброї української матері — вічної страдниці.

І я пригадав свою матір. Там в степу, за Дніпром... Там, де річка Самарка. Коли половили жита.

Коли я був малим хлопцем мені здавалося, і зараз здається, що моя мати була найкраща. Бо любила мене, ласково усміхалася і завжди приносила велику склянку свіжого молока й казала:

— Пий сину, щоб виріс і добрий був.

Дбайливо посыпала до школи. Вимила добре ноги, бо коли було тепло, ходили босі (та й взуття треба було берегти і щоб ноги були міцніші), погладила по стрижений голові, вклала книги в торбу й сказала:

Будь чесний. Слухай вчителя як мене. Встерьгайся, не збий ніжок. Може тобі доведеться багато ходити.

А в очах радісних і журних стояли росинки сліз. Мати відчувала... Пізніше я легко проходив десятки кілометрів у день.

І був страшний тридцять третій... Тоді батько був уже далеко від нас у Сибірі за Байкалом, де місто Свободний — місто невільників. Тоді в ту холодну зиму моя мати поїхала на північ аж за Курськ (в Московщину) добути - виміняти хліба, бо були лише буряки вдома. А ми з братом у ніч, у хуртовину виходили на залізницю. (Там, де потяг на скруті зменшує хід). Мати обіцяла викинути з потяга клунки, бо на станції відбирають. Виходили, мерзли в снігу одну, другу ніч... А на третю мати вернулася... з борошном! Була радість. Було, як свято. Бо — мати вернулась і ми мали що їсти.

Ще пам'ятаю. Уже з армії вернувся. На поріг чайкою вихопилася мати.

— Бачите, мамо, я вже вернувся.

— А ти такий як і був. Я думала, змінився як сусідський. Там все "штокас"...

— Поки жити буду — ні. Бо ви мати моя. І мови не забуду вашої — моєї рідної... Мені вона найкраща в світі. Досить чужої було в армії.

Запізніло шугнула вістка з степів України, що матуся рідна відійшла у вічність. Невимовно боляче защемило серце. Бо розійшлися ми на світанку, як на сході багряніла заграва і тяжко ревли гармати двох ворогів. А коли зірвана бомбою упала струнка тополя, мати тяжко заридала.

— Ой, куди ж ти, сину, йдеш в невідому дорогу?... Я тебе більше не побачу, — але знала все.

— Але йди!... Остерігайся ворогів. Благословляю тебе, — і немічна схилилась на осокір, що тремтів у тривозі.

Я вдарив шарпко коня й вилетів за ворота.

...І залишилась згадкою в мене про матір лише вицвіла, вдесятеро подерта, колись нею пошита сорочка. Я зберігаю її як найдорожчий скарб, як життя своє.

**

Мати. Коли на долю нашого народу припала тяжка історія, то матерям було найгірше. Один із кращих повістярів Юрій Яновський в своєму романі "Чотири шаблі" писав:

"Печальна мати вирощує дітей, годує молоком і колише безліччю добрих мелодій. Її доля — терпіння. З народження до смерті працювати в полі і вдома, молитися й плакати, класти життя за дітей, ледве розцвіши..."

А буревійний син України Микола Хвильовий описує матір як "втішений образ надзвичайної Марії, що стоїть на гранях невідомих віків", "тиха журя і добристъ безмежна". Прикладом цього може бути мати славного Симона Петлюри. Його мати Ольга, що вийшла з сім'ї бідного селянина Олекси Марченка з села Нехворощі, що на славу виховала трьох синів-орлів — Федора, Симона та Олександра та чотирьох дочок, вірних своєму родові, чесних, релігійних, трудолюбивих і відданих Україні. Це вона дітям передавала легенду про полтавця Кошого Січі Костя Гордієнка - Головка, співала-навчала найкращих пісень, навчала боронити рідне слово. І загинула, як чайка та обороняючи свій рід. Її 11-го квітня 1919 року замордували більшовики в в'язниці Полтави.

— Я мати. Я виховувала їх. Мої діти справедливі, — сказала.

**

Мати найбільша вихователька.

Коли б не дружина польського магната За-

славського, кріпачка-українка, ми б ніколи не знали про звитяжного козацького полковника Івана Чорноту часів Хмельниччини, коли б не дружина - українка російського поміщика Івана Костомарова, ми напевно б не мали відомого історика і письменника, організатора Кирило-методіївського Братства Миколу Костомарова, без безмежно доброї матері не мали б і Миколи Хвильового, з полум'яним гаслом "Геть від Москви!"

Поети чужини часто вдаються в теми материнської любові. Бо вони, як ніхто, відчули біль за втратою рідної матері. Ось Михайло Ситник, що передчасно трагічно загинув в Чікаго писав у вірші "Матері":

За вікном вітри рेगочуть
У моєму рідному дворі...
Знаю, ти не досилаєш ночі,
Молишся і плачеш на зорі!
Ніжно обіцловуєш ті речі,
До яких колись я доторкавсь.
Наче бачу ті похилі плечі.
Наче чую, як твоя рука
Тихо перелистує папери
І до серця з болем пригорта,
І тобі здається, що вже в дверях
Я стою — рукою лиш дістать...

Ta найбільшою заслугою матері може те, що вона навчила любити свій рід, свій край, свою мову рідну. Одного із молодих літературних паростків, котрий щойно почав писати чудові вірші й новелі Михайло Кульчицький із Самарчука (Новомосковського) заарештовано і заслано за межі України. А за що? Лише за твір "Пісня моя українська" за надзвичайну любов до матері.

Він писав:

"Мамо моя люба! Ти перша заспівала над колискою немовляти чарівну мелодію моого краю, сповнила мене нею, насипила кожну клітину маленького тільця майбутнім полум'ям. Став навколошки, цілуру руки і схиляюсь назавжди в пошані перед Тобою, мамо! Молюся, що над моєю колискою не линуло чужинських слів і чужинських пісень. Схиляюсь перед тобою... Ти врятувала мою душу і мозок від спустошення і виродження"...

Такої великої любові і не може витерпіти шовіністична Москва. Тому не дивно, що наші письменники, як колись так і тепер, алегорично Україну називають матір'ю або ненькою. Це так прекрасно, що ця любов до матері й краю так нерозривно переплітається, що творить великий зміст і своєрідну найбільшу красу життя.

Особливим виразником цього був поет-герой, що ішов шевченківським шляхом Василь Симоненко:

Україно! Ти для мене диво!
І нехай пливе за роком рік,
Буду, мамо, горда і вродлива,
З тебе чудуватися повік.
...Одійдіте, недруги лукаві!
Друзі, зачекайте на путі!

Маю я святе синівське право
З матір'ю побутъ на самоті.

У наслідок задушливої сусловської русифікації останнього десятиліття потрапив на заслання поет - революціонер Анатолій Лупиніс. Він відверто писав про суспільні заброд.

"Я бачив як безчестили матір,
Мою матір.
Мене пестила покритка, яка називала
мене своїм сином.
По землі вештаються байстрюки.
які зовуть мене братом своїм".

I тепер, коли в неволі на рідній землі шаленіє розгнуздана русифікація і шовінізм, а в вільному світі діє все, що сприяє асиміляції перед матерями ще більші стоять завдання. Отже, хай це величне свято матері — день буйного розквіту природи (бо травень — місяць розкішних зел і пахучих квітів), буде посиленням боротьби нашої української матері за високе виховання майбутнього покоління, що гордо шануватиме свій рід, а материнську щирну любов прийме як заклик любити все рідне, і завжди, і скрізь твердо стояти в обороні нашої рідної матері — України.

**
*

Мати! Рідна Мати!

На тобі лежить тяжкий тягар, щоб рід не перевівся, щоб твої сини й дочки не пішли манівцями в світ, не стали забродами, щоб ніколи не забули Твоєї співучо-мелодійної степової мови — нашої рідної козацької — шевченківської... Щоб вони ніколи не відреклися Тебе — мамо моя — Україно моя!

**ЗРОБІТЬ ПРИЄМНІСТЬ і користь
Вашим дітям — пошліть їх літом
на один із таборів ОДУМ-у!**

R. CHOLKAN & CO. Ltd.

2190-B Bloor St. W. — Toronto, Ont.

INSURANCE FOR: FIRE, AUTO, LIFE

**УСЯКОГО РОДУ АСЕКУРАЦІЇ ВІД ВОГНЮ,
НА АВТА, ВІД КРАДЕЖІ, НА ХАТУ.**

Телефонуйте до

ЯРОСЛАВА КОВАЛЯ

Tel.: 763-5666

Степан ПІДКОВА

СРІБНИЙ КАРБОВАНЕЦЬ

(Щось таке історичне)

Ганна Коробейник рік тому, як лишилася "солом'яною вдовою" — чоловіка постригли в москалі й забрали в Петербург, а вона з своєю свекрухою зосталися на господарстві. А господарство — дві десятини землі, конячка, коровка ну, і свинка раз на два роки. Єдине щастя їм припало, що вони були слобожани, не такі, як довкола сусідні села, що немов тулилися до слободки, ніби їх вони хотіли бути такими вільними, не кріпаками.

Дітей у Ганни не було і тому вона мала розв'язані руки. Коли вона народилась, Тарасові Шевченкові сповнилось 23 роки. То була доба царя Миколи "Палкіна". Вона була з тих козачок, що не зачіпай! Буде біда. Одного разу вона трохи не оперіщила коромислом мікитівського осавула, що переганяв через слободу на буряки кріпачок: одну жінку з малою дитиною на руках, яка відставала від гурту він шморгнув батогом.

— Ти зашо її вдарив?! — прискіпилася Ганна до осавула й поставила цеберки з водою на землю, а коромисло тримала в поготівлі. Осавул і її хотів ударити, але стримався. Кріпачки зупинилися серед площа проти церкви цікавлячись, що з того вийде.

— Ах ти кара мурзи! Ах ти коранська твоя душа! — скрипіла Ганна, приступаючи до нього з коромислом. — Ти на кого наміряєшся? Та ти знаєш, що я козачка?! Та як я напишу в Петербург листа до свого чоловіка, що ти мене вдарив і попрошу його, щоб він перейшов через дорогу до царя пожалітися, то знаєш, де тебе повісять? — Тут вона задивилася довкола і побачила в Макаренка на леваді суху осику. — Знаєш, де? Я скажу, щоб тебе повісили он на отій осиці, де минулого літа вовча шкіра висіла. Мурза ти! Коранська душа!

— Я не коранська душа! — огризнувся він уже іншим тоном.

— А яка?

— Християнська...

— Ану, перехрестись!

Осавул здав позиції і перехрестився. Кому приємно висіти там, де вовча шкіра лопотіла? Тоді вона нанизала коромислом цеберки, взяла в кріпачки дитину й лагідно промовила, щоб усі чули:

— За дитиною, сестро, прийдеш аж восени, після копки буряків. Її не буде гірше, як у тебе. Он моя хата. А якщо він ще раз тебе вдарить — перекажи мені...

А восени, після копки буряків, кріпачка-мати прийшла забирати свою дитину. І тоді саме в одній хаті три жінки немов злилися в одне серце: плакала мала дитина, оббиваючись від рідної матері; ридала мати, що рідна дитина вже її відцуралась; рюмсала Ганна-козачка, що зостанеться

без утіхи, а найдужче голосила свекруха, що тепер не буде кому кликати бабусю, що тепер хата буде пусткою...

У Ганни голос був такий, що коли вона співала в церкві на крилосі, так аж за душу брало. Дяк сказав, що у неї в голосі заховалось "драматичне супрано". Але коли десь на весіллі вона вип'є чарку, то могла потягти й басом з діяльностю на три і пів октави. І тому без неї ніде не могли обйтися. Так сталося і в наступну неділю, коли вона вийшла з церкви і побачила на площи два натовпи: то пани з Мікитівки й Станової прислали своїх підрядчиків і гармоністів вербувати на буряки полільниць. Кріпацьких рук їм не вистачало. З Мікитівки пан давав 9 копійок на день, а з Станової — 10. Майже по півкопійки на годину. Куди йти? Дівчата розгубилися. Аж ось надійшла й Ганна. Вона вислухала обох гармоністів, потім відкликала дівчат набік і щось таке з ними пошукувалася. Повернулась вона до мікитівського підрядчика і промовила до нього:

— Перекажіть своєму панові, щоб він образумив свого осавула і не обіжав кріпачок! Чуєте? Бо інакше ні одна дівка з нашої слободи не піде до нього на буряки!

— Добре, я перекажу, але...

— Що "але"?... Хоч і дев'ять копійок, але ми до вас завтра йдемо, — а потім прошепотіла до підрядчика, — Бо у вас гармоніст краще грає.

Підрядчик зрадів, а гармоніст від такої похвали такої враз ушкварив, що дівчата пішли у танець, а хлопці немов з-під землі повиростали. Другого дня, ще вдосвіта дівчата були на буряках і, кожна з них, починаючи від Ганни, захопили по чотири рядки прополюючи їх так, щоб ніхто не причепився. Робота була чиста й швидка. Адже дев'ять копійок — це гроши! І саме по полуздні, коли табельщик верхи на коні приїхав і проти кожної проставив палочки й поїхав, саме тоді стала несподіванка: з Харкова на Київ через Конотоп-Бахмач їхав чи не перший пасажирський поїзд. Він чміхав, гудів, скреготав, пускав з ніздрів білі вуса... Ганна як побачила такого чудернацького самовара на колесах, враз покинула і сапачку, і дівчат і війнула навпроте до залізниці. І коли вона зрівнялась з поїздом і бігла поруч вагонів, то якісні пани махали їй руками, дивуючись, що це якась сарна через дві шпали на третю перестрибує. А вона не відставала. О, ні! Бігла від розїзду аж до самої Боромлі — верст з десять!

— Казачка? — спітав її якийсь пан.

— Так, — відповіла Ганна.

Тоді він, нарешті, викинув її щось таке з вікна, що в повітрі обкрутилось дзигою і впало на пісок під укіс. Ганна відстала від поїзда, підобрала, а то срібний карбованець!

— Диви, яке щастя здогнала — срібний карбованець! Та це ж два тижні треба на нього по-лоти буряки. Яке щастя! Срібний карбованець!

**

Ганна Коробейник розміняла друге століття. Тепер вона вже не та, що колись була, ні! Скорше вона уподібнилась на отої карбованець, який і сама не знає, де заховала. Карбованець у неї срібний і голова срібляста, карбованець карбований у минулому столітті і вона народилась у 1837 році, карбованець має сто копійок і в неї на носі сто років. Але тепер вона не варта й того карбованця. За нього в "торгсіні" можна купити з пуд борошна, а до неї вже двічі підкрадалися до хати, щоб задавити за нього. А колись вона була на вагу золота: для немовлят — найкраща нянька в хаті, для тих, що під столом бігають — справжня козачка дорослим — досвідчена дорадниця, а для того внука — Тараса, що десь у концтаборі — жива історія — не читай, а тільки слухай!...

Її дід Карпо служив в Охтирському полку, що переслідував Наполеона аж до самого Парижа; рідного брата в кримську війну відправила вдалеку дорогу, бо тоді ще залізниця не було. Як пішов і більше не вернувся. Служили сини України мачусі — Росії, а яка їм за це дяка? Чотирьох синів у неї розкуркулили і разом з жонатими дітьми позасилали геть кудись. Зостався при ній найменший син та й той помер від запалення легенів, а за ним пішла з горя й невістка. Лишилися від них двох дітей: старша Настя, та син Тарас, який вчився в Харкові. Останній внук...

— Так, останній внук, але який? — прошепотіла вона до себе і висипала з кармана на стіл добру жменю мідяків колись зібраних за бабування. Тридцять років з гаком бабувала — ловила людям діточок. За це дорого не брала, по-Божому: рушника, паляницю, шматок сала і одну копійку для ліку. І тепер вона знає — скільки копійок, стільки й діточок впіймала. За Тараса син дав мідного п'ятака, а щоб не помилитися з ним, то вона чотири копійки розклала на стояні під хату, як пересипали, а того мідяка зоставила на згадку. І тому вона тепер точно знає, що в отому п'ятакові заховався її останній внук — триста перший!...

Ганна сиділа і все думала-передумувала і сама незчулася, як по хаті розповзлися сизі присмерки. Засвітила лампаду. Хтось постукав у вікно, що від пожару ніколи не закривалось віконницями. То Настя з роботи. Вийшла в сіни:

— Хто там?

— Це я, бабусю, Тарас!

— А Боже мій!...

За спиною в нього стояла й Настя, що зустрілась біля хвіртки. Тарас поклав на лаву валізу й торбу з харчами. На столі враз розпушила очі лампа. Настя розпалила соломою лежанку, щоб тепліше в хаті було. Ганна змахувала з очей сліззи. Тепер їй і смерть не страшна — внук у хаті. Її тепер просто непізнати: усмішка з уст їй не сплівала. Вона виглядала так, немов десь там у душі раділа про себе, що її останній внук

ПРОШУ ПРИЙНЯТИ МОЮ ПОШАНУ І ЛЮБОВ

Дорогий пане Вовк,

Хочу Вам подякувати, бо завдяки Вам я при одумівській капелі навчилася грati на бандурі. Тепер я організувала свою капелю бандуристів. Ми назвали її "Вічний Відгук". Ми взяли цю назву, бо ми, українські діти, відгукуємося до джерел багатої української культури. Бо в нашій музиці і піснях Україна живе!

В нашій душі ми будемо вічно відгукуватися до наших скарбів минувшини.

Моя група складається з молодих дітей 9 до 16 років. Я почала цю групу бандуристів в березні минулого року і за короткий час діти дуже успішно грали. В жовтні ми накрутили тисячу. Прошу прийняти від мене цей подарунок як подяку за Вашу роботу і за те, що Ви передали мені свою любов до бандури. Я надіюсь, що та любов буде жити вічно після нас. Передаю Вам цю тисячу і хай вона буде доказом Вашої жертвенної і невмирущої праці на бандурі. Ця невмируща праця вже видна. Ви навчили мене, я вчу своїх дітей, а мої бандуристи вже вчать других дітей!

Бажаю Вам щастя та здоров'я та багатьох літ насолоджуватися Вашою мистецькою працею. Надіюся, що колись зустрінемося і поділимось творчими ідеями.

Прошу прийняти мою пошану і любов.

Світлана МОРОЗ

13 лютого 1981 р.

Часом приходять присміні несподіванки звідти, звідки найменше сподіваємося. Часом приходять слова вдячності від людей, які лише коротко зустріли нас на нашій дорозі. Часом ці слова приходять від молодих людей, на яких ми дивимося з сумнівами та непокоєм, головно викликаними дивними для старших людей обставинами теперішнього життя.

Повищі рядки свідчать, що добре діла не забуваються. Вони показують, як необхідні для молоді є уроки тих, які вкладають в них усю душу. В цім моменті вчитель напевно з задоволенням відчуває повернення сподіваного: його праця не пропала, його зерно дало свої паростки.

А. Л.

із роду Коробейників повернувся живий на насіння.

По вечери бабуня щось відчуваючи, забрала собі слово:

— Синок, ти повернувся і срібний карбованець прийшов мені до голови: на печі біля труби в сажі заховала. Дістань, Насте... Купіть собі борошна, щоб до жнів дожити. І ще попрошу тебе: якщо в тебе колись народиться дочка, назви її Ганною, щоб я була безсмертною...

Пізно ввечері вона полізла на піч спати. А на ранок, коли Настя полізла на піч будити бабусю до сніданку, вона вже була мертвa.

Віра ХАРЧЕНКО

МОЛОДІ РОКИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Симон Васильович Петлюра народився 1879-го року на передмісті Полтави. Батько Симона, Василь Павлович, міщанин міста Полтави мав невеличкий дерев'яний дім, де провадив там так звану "кінну біржу". Мав він 5-6 пар коней і декілька фаетонів, яких висилав до міста на заробітки. Та біржа була єдиним джерелом для життя численної родини Василя Петлюри. Мав він ще десятину лісу недалеко Полтави. Коли Симон був заарештований на Кубані, батько, бажаючи взяти сина на поруки, ліс продав, за що й визволив свого сина із в'язниці. Мати Симона — Ольга Олексіївна походила із полтавської козацької родини, Марченків. Дід Симона по матері постригся в ченці після смерті своєї жінки. Мати Симона була жінка надзвичайно лагідної вдачі. Разом зі своїм чоловіком вона єдиною метою мала віддати все своїм дітям, особливо для їхньої освіти. Це вимагало від батьків надзвичайних зусиль, бо всіх дітей мали вони дванадцять. Троє дітей померло немовлятами. З синів найстарший був Іван, за ним Федір, третій був Симон, а наймолодший — Олександер. Усі сини Василя Петлюри одержали повну духовну освіту, але жодний не пішов на шлях пастирського служіння. З доньок найстарша була Євфросинія, пізніше черниця Гаврила, за нею Тетяна, а третя донька — Марія, вона вийшла заміж за полтавського козака Івана 2-го Скрипника. Ця пара була обдарована 5-тма синами, а між ними був теперішній митрополит Української Автокефальної Церкви Мстислав. Наймолодші доні у родини Петлюрів — Марина й Феодосія.

Батько Симона помер у 1909 р., а мати в 1919 у віці 70 літ. Знала вона багато старих українських пісень, мала розкішне сопрано й не тільки над колискою своїх дітей, а ще перед самою смертю чарувала всіх своїм співом.

Симон, як і його мати, мав лагідну вдачу і був впертий, подібно до батька. На самих початках шкільного навчання Симон виявив до науки велику охоту. Початкову освіту одержав у церковно-парафіяльній школі на передмісті Полтави, після якої перейшов до нижчої духовної школи в Полтаві, і скінчив її першим учнем. У бурсі Петлюра співав у хорі і вчився грати на скрипці. Любов до музики, зокрема до народної пісні залишилась у нього на все життя.

В духовній семінарії він так само був одним із успішніших студентів. Щоб краще вратися і купити книжку, Симон сам заробляв гроші, даючи лекції своїм товаришам. Він був обраний провідником Національно Свідомого Юнацтва. Тричі звільняли його із семінарії. Двічі обороняли Петлюру полтавський єпископ Іларіон та обер-прокурор російського синоду Случевський. Прихильність Случевського пояснювали тим, що його синів, учнів полтавської гімназії "вивів у люди" С. Петлюра, допомагаючи в науці.

У Духовній семінарії Петлюра разом із своїми друзями потайки від адміністрації вивчив канату Миколи Лисенка "Б'ють пороги". В січні 1901 року, коли Микола Лисенко із своїм хором завітав до Полтави, Симон Петлюра запросив його зайти до семінарії й послухати, як вони виконують цю канату. Це спричинило до його виключення із останньої кляси семінарії.

Ще в семінарії Симон гуртував довкола себе семінаристів, відбував з ними конспіративні сходини, на яких читали українські книжки й нелегальну революційну літературу. Петлюра в семінарії познайомився також із діячами недавно заснованої Революційної Української Партиї та брав у ній активну участь.

ЗУСТРІЧ

ОДУМ-У

З УКРАЇНСЬКИМ ГРОМАДЯНСТВОМ У 1981 РОЦІ

ВІДБУДЕТЬСЯ

від 4-го до 6-го вересня на осеелі ОДУМ-У

в Лондоні – Канада

В. ПЕДЕНКО

СЛОВО ГОЛОВИ Ц. К. ОДУМ-У ПІД ЧАС СВЯТКУВАННЯ 30-ЛІТТЯ ФІЛІЇ ОДУМ-У М. ЧІКАГО

8-ГО ЛИСТОПАДА 1980 Р.

Організаційна принадлежність і організаційна власність

На початку 1970-их років в ОДУМ-і зайшли поважні організаційні зміни. Ці зміни були потрібні тому, щоб запевнити, що ОДУМ зміцниться і затвердиться як українська молодеча організація як також тому, щоб виховати молоді кадри провідників, які змогли б перебрати керівні становища в нашій організації. Цілу низку нових організаційних установ і термінів запроваджено в цей час, які і до сьогодні є невід'ємною частиною ОДУМ-у: Старші Виховники, Головні Ради Кошів Старших Виховників ОДУМ-у, чіткіші організаційні вимоги першої і другої одумівських проб — це є приклади вище згаданих змін. Але, на мою думку, найголовнішою зміною в нашій організації в ці такі бурхливі і важливі часи нашої організаційної історії це було гасло, яке змінило ОДУМ 50-их і 60-их років як організацію МОЛОДІ на організацію МОЛОДІ і ДЛЯ МОЛОДІ 70-их років.

Тут бажаю коротко зупинитися і проаналізувати ці терміни і відношення, яке вони мали і мають від заснування ОДУМ-у аж дотепер, як також як ці терміни і головно ці організаційні філософії будуть впливати на ОДУМ в майбутніх десятиліттях.

30 років тому ОДУМ був організований на сильних підвалах Багрянівської візії і на його яскраво представлених причинах, чому і НАЩО ОДУМ був потрібний. ОДУМ став єдиним демократичним сектором в українському суспільстві, до якого молодь з різних середовищ і течій могла прийти і знайти місце для своїх молодих думок і прагнень. ОДУМ був українською демократичною організацією МОЛОДІ. Але ця молодь була думаюча, критично-аналітично думаюча. Вона мала свої погляди на всі частини українського еміграційного життя того часу — суспільного, політичного, культурного і релігійного. Ця молодь публічно висловлювала ці погляди. Вона уважала, що ОДУМ був їхньою організацією. Вони або ними вибрані керівні діячі відповідали за добробут, за зрист, за успіхи і за невдачі цієї молодої динамічної організації. І хоч дехто з бічних спостерігачів говорили в той час, що ОДУМ не проіснує і п'яти років, то ці скептики мусять сьогодні признасти їхню помилку. А вони помилилися тому, що не дооцінювали того факту, що ОДУМ був організацією МОЛОДІ, а дух молоді, а до того молоді такої якості, яка зорганізувалася в ОДУМ-і, переборов усі перепони і цим було запевнено, що ОДУМ не перестав діяти і не залишився дрібною

заміткою в історії українських поселенців Америки і Канади.

У 60-их роках кількість одумівців зменшилася але якраз якість одумівців викристалізувалася. І вийшли на одумівську ниву нові провідники. Вони взялися будувати організаційні стіни і організаційний дах на тім твердім організаційним фундаменті. І ОДУМ був ІХНЬОЮ організацією. Наприкінці 60-их і на початку 70-их років бажаний приріст відповідного організаційного членства в ОДУМ-і не відбувся. На це багато причин. Хочу тут підкреслити один факт, що в цей час не з'явилося в ОДУМ-і відповідне число здороводумаючої молоді, яка б стала на керівні становища в ОДУМ-і і назвала ОДУМ їхньою організацією. Більшість цієї молоді уважала, що для них ОДУМ був тимчасовим виховничим станом, з якого вони багато скористали, але в який вони дуже мало вклали і тому для них ОДУМ не став ІХНЬОЮ організацією, але тільки організацією, до якої вони тимчасово належали.

І так у 1972 році ОДУМ перестає бути тільки організацією молоді і перетворюється в організацію молоді ДЛЯ молоді. В цей час ця філософічна зміна була потрібна. Ця зміна дала можливість тим керівникам ОДУМ-у, які були на цих позиціях в 60-их роках, залишитися на цих позиціях і в 70-их роках, хоч більшість з них вже не були фактично молоддю, але бажали і надалі працювати в ОДУМ-і для молоді, яка творить нову генерацію їхньою, а не ДЛЯ них. На перший погляд, ця ідея, яку я тут називу власності і принадлежності не виглядає важливою, але проаналізувавши її в деталі, я переконаний, що до того часу, як молоде одумівське покоління не скаже, що це є НАША організація, і цим фактом виключити членів ОДУМ-у моого віку або старшого від керівників позицій в ОДУМ-і, до того часу ОДУМ матиме мінімальні перспективи для росту, змін і для майбутнього корисного існування. Для вияснення подаю наступний приклад. Молода людина має авто. Авто набуте за допомогою батьків, але ця молода людина вклала також свою пайку, хоч мінімальну, у фінансування цього авта. Авто асигноване для неї. Інша молода людина перейшла подібний процес у набутті авта, але вона вклала значно більшу частину у фінансуванні цього авта, знову ж з допомогою батьків, і це авто асигноване її. Це авто є її власністю. Яка з цих двох молодих осіб буде доглядати за автомобілем і дбати за зовнішній і за внутрішній стан цього авта? Відповідь ясна.

Подібний процес відбувається і з установами —

великими, в розмірі держав і малими, в розмірі родин. Соціологічні студії доказують, що одна з причин вандалізму, нехтування і нищення шкільних будинків студентами цих же самих шкіл є той факт, що студенти не відчувають ні найменшого почуття власності до цих будинків, хоч вони побудовані за кошти їхніх батьків. Тому і їхня поведінка не відзеркалює цього почуття, що "це мое і що я мушу за ним дбати".

У великий мірі це саме почуття власності є важливим для успішного існування організацій, а головно молодечих організацій. Молодь повинна почувати себе власником процесів і подій, які відносяться до них і до їхньої майбутності. Якщо ці процеси є продуктом інших для них, молодь після короткого перебування залишить організацію.

Тому то в цей час я звертаюся до молодих членів ОДУМ-у, що деякі з них уже тепер займають керівні становища в ОДУМ-і, але більшість ще не мала або можливості або бажання займати ці становища — вступайте в управи ОДУМ-у, місцеві, крайові або центральні! Висловлюйте свої думки про все те, що ви бачите в організації, добре і зло. Щоб ОДУМ став для вас таким дорогим, яким він став для багатьох з моїх подруг і колег і для мене, щоб ОДУМ

став вашою організацією. Щоб починаючи нову декаду праці і буття ОДУМ знову став організацією МОЛОДІ.

Звертаюся цими словами до вас, бо я є свідомий того факту, що ви молоді члени нашого об'єднання маєте кваліфікації, які є потрібні для ефективної приналежності і до керівництва ОДУМ-у. Це ті самі кваліфікації, які мали ваші попередники — ви є думаюча молодь — критично думаюча. Ви маєте за собою багато вже років організаційного хисту і досвіду. Потрібно вам добавити до цих критеріїв крихітку самопосвяти, каплю ідеалізму і пучку самодисципліни і ви заявите, що ОДУМ — НАША організація!

У вашій майбутній праці керуйтесь слідуючими ідеалами. Не піддавайтесь почуттям меншевартої ні організаційним, ні національним. Ви діти великого українського народу і члени славної демократичної молодечої організації; плекайте толерантність до думок і поглядів інших; відкидайте дрібничкові фактори персонального чи родинного характеру у ваших організаційних відносинах і праці — вони не мають місця в ОДУМ-і. І найголовніше зробіть ОДУМ ВАШОЮ організацією. Щоб Об'єднання Демократичної Української Молоді знову стало організацією молоді.

A. ЛИСИЙ

ПРО НАС I ВАС

Попалася мені недавно одна цікава книжка. Називається "Росія" (Russia). Її видано в 1978 році Американським Географічним Товариством (National Geographic Society). Це досить впливова установа, публікації якої використовуються в школах та університетах Америки і цілого світу. Автор книжки, Берт МекДовел, на протязі кількох місяців подорожував по СССР, і тепер описав свої враження.

Мені було цікаво заглянути до "Росії", бо ж видно було, що автор пише про СССР, а будучи типічним американським ігнорантом, пише так, як йому там розказували і показували. В результаті цього вийшло, що книжка ніби була написана там, в Москві.

Про Україну знаходимо в розділі "Західня периферія". Сюди автор відносить Білорусію, Україну, Молдавію. Читаючи історію цих "периферій", кипиш від люті, розчарування і безпорадності. Особливо, коли подумаєш, що твої власні діти мабуть будуть вживати цю книжку в своїх школах.

Для розваги хочу тут подати про деякі "прикмети" українців, які автор пізнав від своїх інформаторів під час подорожі по Україні. Хоч автор таки сам пише, що він в це не дуже вірить, все ж цікаво нам над цим задуматися, бо, як кажуть, в кожній брехні може бути трішки правди.

Прикмета перша: українці відомі своєю романтичністю. Мужчини є дуже добре полюбовники (lovers). Ця прикмета не така вже й погана. Чому лише італійці можуть таку славу мати? Наших жінок ми ж називаємо рибками, золотом, пташечками, серденьками і т. д. Хіба ж через любов ми не складали зброю?

Прикмета друга: українці люблять випити. Ну і що тут дивного? А хто цього не любить? В минулому ми багато пили і багато пропили. А навіть і тепер, чи ж пляшка горілки не вартісніша річної передплати на газету?

Прикмета третя: українці — характером повільні, а може і лініві. Це вже трохи забагато! Принаймні ж не всі! Є ж такі серед нас, що працюють, є такі, які боролися... Правда, є також такі, що кажуть: нехай дурні працюють, моя хата скраю і т. д.

Прикмета четверта: українські жінки б'ють своїх чоловіків. Ну це вже досить вразливе! Для прикладу подається опера "Запорожець за Дунайем", в якій Одарка лупить свого чоловіка Карася качалкою. А один професор у Москві переконував автора, що якщо чоловік характером боязливий і нерішучий, тоді його жінка є напевно українка!

Це останнє мене найбільше турбувало. Мене мутила одна думка: а що коли в цьому є хоч тро-

ДЕКАДА УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ

ЗВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДІЇ СКВУ

У сучасному світі проходять великі й далекосяглі зміни. Вони позначились не тільки великим розвитком і поступом технологічних наук, але теж не поминули ставлення людини до людини, її поглядів на життя, на права й обов'язки людини в суспільстві як теж на родину.

Родина — перше, основне й найважливіше джерело народжування і зростання нового покоління, нової зміни кожної людської спільноти, стала предметом дискусії й тиску в наших змінливих часах. Її захистання може стати загрозою для нормального біологічного чергування поколінь і їх духового розвитку й дозрівання.

Небезпеку для своєї підставової клітини — родини відчувають сьогодні всі народи світу. Та куди більшого й нестерпного натиску й наступу на родину зазнають народи поневолені. До небезпеки для нормального існування родини вільних народів у поневолених народів долучається додаткова загроза з боку окупанта, який намагається зробити родину підкореного собі народу знаряддям асиміляції і винародовлення. Окупційний режим намагається за допомогою мішаних подруж зробити родину поневолених народів у СРСР знаряддям своєї політики русифікації для злиття націй.

У поневоленій Україні окупційний російський режим намагається прискорити процес винародовлення наступом на українську родину. Засобом для цього є заперечення всіх християнських етичних чеснот, на які спирається добра родина підпорядкування родини державному апаратові, тотальна русифікація школи в Україні, починаючи вже від садків, переселювання українців з України та населювання України неукраїнським елементом висилання українців на працю поза Україну, висилання українських юнаків до служби в армії поза етнографічні межі України, вживання російської мови в армії, на місцях праці, на вулиці та публічних місцях — все це некорисно впливає на українську родину. Перемішування населення в Україні й поза нею створює умови для мішаних подруж і причиняється до денаціоналізації і русифікації.

Українська родина в країнах нашого поселення теж відчуває загальний тиск на її традиційні мо-

ральні й суспільно-етичні вартості. Однаке, вона відчуває цей тиск далеко більше ніж її співгромадяні, бо іншомовне, культурне, релігійно-обрядове й національне довкілля становить постійну небезпеку для її рідної мови, культури, прадідної релігії та почуття національної гордості — тих всіх вартостей, які є основою її здорового розвитку, найбільшим заборолом проти розкладу й зникання української родини, її української ідентичності.

Ніхто не може заперечити важливості родини у вирощуванні та вихованні молодого покоління. Добре виховане, воно стає мостом між теперішнім і майбутнім. Занепад української родини в Україні та країнах нашого поселення стає загрозою для українського народу на землі наших дідів і прадідів та в країнах нашого поселення по всьому світу. Серед різних небезпеч, на які виставлена українська родина, так в Україні як і на поселеннях, чи не найбільшою небезпекою є мішані подружжя. Вони грозять знищеннем усього того, що робить нашу українську родину самобутньою неповторною, окремішною...

Ми свідомі того, що з причини нашого розсіяння не завжди може наша молодь знайти собі українських життєвих партнерів. Та це не є аж таке лихо, щоб з ним не можна було боротися. При сучасній розвиненій комунікації, в добі засобів масового зв'язку, справа заключування українських подруж і закладання українських родин, хоч і нелегка, але не безнадійна. Користь з однорідних, немішаних подруж є очевидною не тільки для збереження української спільноти в країнах нашого поселення чи в Україні, але вона не менша і для самих подружніх партнерів. Однорідне подружжя рятує українську спільноту від смерті й продовжує її існування, воно теж дає більші можливості для тривалості подружжя і родини. Цьому сприяє мовна, звичаєва, культурна, релігійна та всяка інша спорідненість подружніх партнерів, що більше єднає однорідне подружжя, ніж мішане. Переконуймо нашу молодь, що в що в мішаному подружжі різниці культурні, релігійні, національні та інші — навіть при домашньому вживанні обома партнерами мови країни їхнього поселення — в більшості випадків не причиняються до тривалості подружнього зв'язку. Коли ж мішані подружжя навіть вдержуються, то дуже часто ціною цілковитої затрати своєї ідентичності одного чи навіть обох подружніх партнерів.

Основники СКВУ вже на першому його Конгресі турбувалися долею української родини й відмітили це в статуті СКВУ, як одне із завдань СКВУ "зберігати українську національну ідентичність та плекати й передавати з роду в рід українську мову, культуру й традиції". Ми перевонані в тому, що найкраще здійснювати це завдання можна в українській родині! Щоб україн-

хи правди? Якщо це тільки показується в опері — то можна сміятися. Але якщо це так стається в житті — то це може бути національною трагедією. Візьмім, наприклад, таку можливість на еміграції. Якщо чоловік і жінка є обидвоє національно свідомими українцями — тоді все добре. Але якщо чоловік є свідомим українцем, а жінка є лише самкою — тоді це творить труднощі. А що з дітьми буде? Або якщо обоє однакові? Тоді немає нації. Тоді росіяни мають рацію? Це є жахливі висновки.

ська родина змогла бути основою, наріжним каменем нашого збереження всюди там, де живуть люди українського роду, ми мусимо більше та постійно присвячувати нашу увагу українській родині, її оновленню, скріпленню та збереженню. Вага оновлення і збереження української родини є преважливою і невідкладною справою! Вона не може бути полагоджена одноразовим заходом. Вона вимагає постійно уваги та зусилля всієї української громади і тому СКВУ звертається із закликом до всіх людей українського роду, до всіх українців у світі — присвятити справі збереження української родини десять років, щоб під час цієї декади всі ми кожного року в наших родинах, установах, організаціях і громадах застосовлялися як направити, будувати та розбудовувати українську родину, завжди свідомі того, що через збереження і скріплення української родини ми збережемо українську національну субстанцію, українську ідентичність і зможемо "плекати й передавати з роду в рід українську мову, культуру й традиції".

Свідомі великої важливості збереження української родини для задержання нашої ідентичності, ми, Президія Секретаріату Світового Конгресу Вільних Українців проголошуємо Декаду Української Родини в роках 1981 до 1990 і закликаємо українські жіночі й молодіжні організації, українські наукові установи, всю українську організовану громаду й зокрема її пресу, радіо та інші засоби інформації і комунікації, постійно в час Декади нагадувати українській громаді про загрозу занепаду української родини та пов'язану з тим небезпеку для нашої самобутності та плянувати й переводити в життя почини для нашого збереження і розвитку української спільноти.

Ми, Президія СКВУ, закликаємо всіх українців у країнах їхнього поселення та в Україні рятувати українську родину, бо, рятуючи українську родину, рятуємо самі себе — велику, геройську, нескорену українську націю.

Президія Секретаріату СКВУ
Екзекутива Управи СФУЖО

9-го лютого 1981 р.
Торонто, Канада

УВАГА!

Слухайте радіопередавання Української Православної Церкви (східня єпархія) в Торонто

“БЛАГОВІСНИК”

кожної суботи від 5:30 до 6:30 год. вечора
з радіостанції CHIN на хвилі 101-FM.

Ваші завваги, побажання і пожертви пересилайте на адресу

Radioprogram “BLAHOVISNYK”
c/o St. Vladimir’s Cathedral
404 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5T 2S6. — Tel. 366-3224

ПОСТАНОВИ 23-ОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЦК ОДУМ-У

18-го квітня 1981 р. в Ст. Кетерінс, Онт.
Канада, відбулася 23-тя Конференція
ЦК ОДУМ-У.

В Конференції взяли участь 25 делегатів і гостей.

Головніші рішення і постанови були наступні:

1. Конференція затвердила ступінь СТАРШОГО ВИХОВНИКА ПРОВІДНИКА подр. Оксані Метулинській, з філії в Ст. Кетерінс.
2. Зустріч цього року відбудеться на оселі "Україна" в місті Лондон, Онт., в дніх 4-го до 6-го вересня.
3. 5-ий Всеодумівський З'їзд відбудеться 22-24 травня 1982 р. в м. Трентон, Н. Дж., США.
4. Голова ЦК кол. В. Педенко відвідає всі філії ОДУМ-У в США та Канаді до часу 5-го Всеодумівського З'їзду. Він хоче зустрітись з членами філій, і довідатись про їхній стан і діяльність.
5. Розклад одумівських таборів на літо 1981 р. поданий на 18-ій сторінці журнала.
6. ЦК ОДУМ-У влаштовує семінар 3-4-го вересня на оселі "Україна". Теми семінару будуть подані пізніше.
7. Від 1-го січня 1982 р. річна передплата журнала "Молода Україна" буде 12.00 дол. Не забудьте, що кожен одумівець (-ка) повинен передплачувати "Молоду Україну". Якщо ви ще цього не зробили, прошу зробіть негайно.

За Управу Центрального Комітету ОДУМ-У
Олена Багнівська СВП ОДУМ-У, Секретар

ARMADALE MEAT PRODUCTS LTD.

НАЙКРАЩІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

В ТОРОНТО Й ОКОЛИЦІ
Крамниця при вул. Блюр коло Джейн
Власник ІВАН ЛЕХНОВСЬКИЙ

2404 Bloor St. West
Toronto, Ontario M6S 1P9

Tel.: (416) 767-3424

Олекса ГАЙ-ГОЛОВКО

ЖИТТЯ І ТВОРЧА ПРАЦЯ ДИРИГЕНТА ЮРІЯ ГОЛОВКА

(Думки й факти в першу річницю його упокоєння)

Час від часу в нашій пресі з'являються повідомлення й некрологи про наших людей, які відійшли від нас на вічний спочинок. Між ними також зустрічаємо імена тих, які несли з собою культурний багаж спочатку в апокалітичній Україні, а потім між нами на чужині. Втрати останніх — це тяжкі втрати, бо їх тяжко, а то й часом неможливо замінити.

В березні цього (1981) року поміж іншими ми відзначили тяжку втрату одного з найталановитіших і найвизначніших диригентів в Україні й поза нею — Юрія Несторовича Головка. Згідно з проханням декого з його хористів, приятелів і знайомих, а разом — цінителів його таланту і плодів його творчої праці, я, його брат, не міг не згодитися згадати в найкоротшій формі "не злим тихим словом" про Юрій винятково тяжкий життєвий, освітній і творчий шлях, який тільки завдяки його одчайдушним зусиллям довів його до глибокого зрозуміння й оволодіння таємницею музичного мистецтва, а зокрема таємницею розкриття душі української народної пісні й церковної молитви.

Писати, як це ми знаємо, не велика штука, коли є про що писати. Але вибрати під час розповіді найістотніше з десятків, а може й сотень життєвих фактів і подій, тим більше з життя мистця, та ще до того мистця з ділянки музичного мистецтва, це справа не проста. Ще більш не проста вона тому, що мені доводиться писати про життя — буття рідного брата. Тому в моїй розповіді я старатимусь бути об'єктивним.

Рід Головків тягнеться своїм корінням з глибини подільської давнини. З переказів наших прадідів і дідів знаємо, що Головки досить активними і знаними були серед козацтва на Запоріжжі. Навіть за часів гетьмана Мазепи кошовим Запорізької Січі був Гордієнко-Головко, який виступив разом з Мазепою і Шведами під Полтавою проти московського царя — одного з найжорстокіших гнобителів України — Петра I-го. Можливо Гордієнко-Головко був з нашого роду, можливо ні, — на це фактів я не маю. Але факт є фактом, що такий був. З переказів також знаємо, що рід Головків також формував гайдамаків і з ними брав участь у боях з польською шляхтою, яка, згідно з договором з віроломною Москвою, урабовласнила українців правобережної України, москалі передали велику кількість гайдамаків разом з Гонтою польській шляхті на страшні тортури й муки. Між ними був і наш праਪрадід, якого поляки живцем спалили поблизу Джулінки (недалеко від Умані) в степу під дубом, який ще існував під час нашого перебування в Україні.

Головки з роду в рід жили над рікою Бугом

(чи Богом, як також називають її), яка швидкою течією пробігає через підводні й надводні каміння і скелі з великим шумом. Тут, на цій ріці, наш дід Никифір, після знесення 1861 року московського кріпацтва, був професійним рибалкою (можливо його внук Юрій удався в нього) й рибальство було для нього і його родини засобом існування.

У цій родині народився в 1879 році наш батько, якого при хрещенні назвали Нестором — нашим старовинним ім'ям. Юрій (і мій) батько з дитинства, а потім ще більш з юнацтва вславився в своєму селі Джулінці в церковному хорі винятково гарним голосом. Громада це оцінила й послала його на свої кошти вчитися на псаломщика (чи дяка як у нас частіше називають) до Кам'янець-Подільської духовної школи. В наддніпрянській Україні псаломщики в православній Церкві були духівниками як і священики. Тому псаломщики мусіли мати там духовну освіту, бути добре обізнаними з нотами й диригуванні церковними хорами. Таким чином наш батько, Нестор Никифорович, закінчив у Кам'янці духовну школу й після того повернувся до свого рідного села.

У той саме час у Джулінцях й околишніх селах місця псаломщиків були обсаджені, то наш батько дістав у недалекому селі Вікніні місце вчителя в Церковно-приходській школі. В цьому селі 1904 року батько одружився з сільською дівчиною Теклею, однією з п'яти доньок Гафії Машкевич, яка з замолоду лишилася вдовою. Небіжчик чоловік її Микола Машкевич походив із збіднілої української шляхти. В дитячі роки він став круглим сиротою й тому мав змогу навчитися тільки шевства, і був шевцем до ранньої його смерті. Його дружина Гафія, наша баба по матері походила з родини Батковських, також із збіднілої української шляхти.

Після одруження наш батько дістав працю псаломщика в селі Писарівці (в Молдавії), і десь наприкінці 1905 року молоде подружжя переїхало туди. Отож у Писарівці в Головків 25 березня 1906 року з'явився на світ другий син Юрій. Після нього було ще п'ятеро дітей: два брати і три сестри, які, крім найменшого Бориса, перевібають між живими. Найстарший Василь помер незадовго після народження. Тож після його смерті Юрій був найстарший у родині.

**

Будучи духовною родиною, Юрієві батьки хотіли вивчити Юрія на священика, і в 1915 р. віддали його в Тульчин до духовної школи. В 1917 році він уже вчився в цьому місті в духовній се-

мінарії. Перед цим, весною 1916 року, родина Головків переїхала до материного села Вікнини, в якому наш батько став виконувати обов'язки священика.

Тут хочу відзначити одну цікаву річ, зв'язану з Юрієвим навчанням і прагненнями. Як я вже згадував, батьки хотіли вивчити Юрія на священика, а Юрій, продовжуючи цю науку, тихо-мирно думав про зовсім інше. Ще змалку він захоплювався музикою і співом і постійно думав опанувати музичними інструментами й таємницею композиції й душі церковної молитви й української народної пісні. Тобто він задумав стати диригентом.

У 1917 році розпалася т. зв. Російська (по нашому Московська) імперія. Звільнені народи почали відбудовувати свої держави, відтворювати свої церкви, унезалежнюючи їх від Московщини. З цього року також почала змагатися Україна за свою суверенність. Під час боротьби українців з москалями шкільна справа в Україні була спаралізована. Отож Юрієва наука в духовній семінарії в 1919 році припинилася. Пізніше, коли червоні москалі разом з інтернаціональними комуністами окупували Україну, всі духовні школи й семінарії були закриті, і Юрієва духовна освіта кінчилася.

У 1921 році, під час поневолення України червоною Москвою, Юрієві вдалося закінчити в Тульчині педагогічні курси, а в 1924 році Тульчинський педтехнікум. Кажу вдалося, бо незадовго після того окупаційний більшевицький уряд заборонив дітям духівництва не тільки вчитися в середніх школах і університетах, а також після їх закінчення (якщо якось їм вдавалося закінчити) працювати.

**

Закінчивши таким чином педагогічний технікум, вісімнадцятирічний Юрій виконує обов'язки вчителя в народній школі в Ладижині, в надзвичайно гарному подільському містечку. Там він починає здійснювати здавна плекану свою мрію — опанувати музику і спів. Перш за все він опановує музичні духові інструменти, особливо флейту, й незабаром стає диригентом місцевої духової оркестри. Разом з тим він формує мішаний хор і диригує ним.

У цей час Юрій по-братньому дає притулок мені — чотирнадцятирічному хлопцеві, який опинився поза законом у зв'язку з своїм соціальним походженням і з цієї причини не міг продовжувати своє освіті. У школі Юрій виробляв мені довідку, що я на його утриманні й таким чином мені вдається (не незадовго) вступити до агрономічної школи. З осені 1925 року Юрій учителює в Четвертенівці (поблизу Києва), а в 1926 році в Тернівці, коло свого родинного села. У цих місцевостях він також організує оркестри й хори й керує ними.

Але ці оркестири й хори не задовольняли його прагнень. Він не переставав думати про здійснення давнішньої мрії — вийти на музичні виступи. Вийти з допомогою найталановитіших і найвидатніших музичних експертів, тобто — то-

дішніх визначних професорів музики, композиторів і диригентів. Цю мрію можна було здійснити лише в Київському музично-драматичному інституті ім. Лисенка, чи в Консерваторії, як це музичне вогнище називали. І Юрієві Головкові пощастило — в 1927 році він став у цьому інституті студентом хормайстерського факультету.

Здобуваючи виплекану ним музичну освіту, він одночасно тяжко працював, щоб мати мінімальні засоби до існування. Це були для нього тяжкі дні й ночі, бо крім того, він також здійснював ще й другу свою не менш значну мрію — стати диригентом симфонічної оркестри. Але з ним сталося те, що його найбільш мучило...

**

У той час, коли Головко вступав до Інституту ім. Лисенка, наш батько, не дивлячись на страшні утиски й переслідування духівництва, висвятився спочатку на диякона, а потім на священика. Це сталося в другій половині 20-их років. Попередньо я вже згадував, що дяківських, дияконських і священичих дітей до середніх і вищих шкіл не приймали. У зв'язку з цим чимало молодих хлопців і дівчат з цих родин, дійшовши до розпуки, закінчили своє життя самогубством. Юрій Несторович так само був у розпуці й вирішив піти на все, щоб лише здобути бажану освіту. Советська влада поставила його, як і багато інших подібних до нього, поза законом, тому він мусів усіма засобами обійти цю диявольщину. І, обходячи її, не матиме гріха, бо робитиме це з примусу, боронячи своє життя, своє існування. Отож, виповняючи при вступі до інституту анкету, він не зазначив у ній свого соціального походження, і ця анкета якось пролізла без цього.

Під час того, коли він уже вчився диригентури, хтось із своїх богопротивних продажних знайомих зробив донос на нього, що він з духовної родини. Його обвинуватили "в задуманім ним шкідництві", викинули з інституту й у закритому суді засудили на вісім років тюремного ув'язнення. Тільки з допомогою Миколи Скрипника, тодішнього комісара освіти в підсоветській Україні, Юрієві вдалося уникнути довголітнього перебування в тюрмі або концентрації*).

Після тяжкого переживання у зв'язку з усуненням його від закінчення музичних студій, Юрій деякий час перебував у тяжкій депресії. Але час загоює рани, хоч не скоро й не зовсім. Десь у цей час Юрій вступає до складу ХОРАНСУ, наймарканіншого чоловічого хору, якого не було в Україні до нього й немає після нього. Це був феноменальний хор, не бачений до його існування не лише в Україні, а й в усьому світі. Цей хор складався виключно з хористів і диригентів і виступав на концертах без диригента. Я слухав

*). М. Скрипник випустив Юрія з тюрми на підставі того, що він не приховав (тобто, не сфальшивав) свого соціального походження, а лише не зазначив його в анкеті.

Ви належите до Канади

... і Канада належить до Вас

Канада — це ваша країна. Кожна провінція, кожне місто, кожне село. Атлантичні провінції на сході, наш чарівний район національної столиці, височезні скелясті гори й усе поза ними на заході.

Країна неперевершеної природної краси; софістикції і прямої сердечності; з засягом вакаційних переживань, яких не можливо знайти в ніякій іншій країні.

Цього року запізнайтесь з іншою частиною Вашої Канади.
КАНАДА ДАЄ ТАК БАГАТО

Canada

So much to go for.

Canadian Government
Office of Tourism

Office de tourisme
du Canada

цей дивовижний хор чи капелю, як називали його, тому вважаю, що я мав у житті виключне щастя. Цей хор своєю феноменальною інтерпретацією народньої пісні буквально заворожував слухачів, розсував межу між землею й небом, уводив у світ поза земної досконалості. Прості й високочені люди реагували однаково — реагували всіма регістрами людського хвилювання й духового потрясення. Але ця дивовижна чоловіча капела могла існувати тільки у вільній Україні, а не в часи україножерної окупації. Буйний зрист українського мистецтва бентежив окупантів, і вони вживали всіх заходів, щоб цей зрист припинити.

**

У найтяжчі часи в Україні, в часи примусової колективізації, штучного голоду в селах і мільйонового геноциду, диригент Головко мусів шукати людосховища аж у Донбасі. В ньому він зорганізував у 1932 році мішаний хор під назвою "ВІК" і виступав з концертами в гірничих селищах. У 1933 році, під час алокаліптичного голоду, що скосив мільйони українських дітей, юнаків і юначок та їхніх батьків, Головкові якось вдалося вступити в Києві до оперного хору. Незабаром він почав виконувати обов'язки оперного хормайстра. На цьому становищі він пробув аж до Другої світової війни. В 1943 році він відійшов з Києва на Захід. Спочатку до Львова, Станіславова, а потім, коли москалі відживлені американцями, рушили в Європу, Головко з чоловічим хором відійшов аж до Тиролю в Австрії. Там гештапо його й усіх хористів відіслало на рабську працю в каміноломню довбати каміння й будувати бункери й тунелі для німецької армії, що відступала.

Це була надзвичайно тяжка праця, ще й до того виконувана впроголодь. І тільки завдяки американським військовим частинам, що вчасно прорвали німецькі лави, диригент і його хористи лишилися живими. Незабаром вони не тільки ожили, а й увійшли в свою мистецьку форму в Австрії. Я був на кількох концертах цієї чоловічої капелі й був свідком величезного успіху, який мала ця капела серед своїх і чужинців.

Восени 1945 року Юрієва капела разом з ним переїхала до Авгсбургу в Західній Німеччині. Саме в той час диригент Нестор Городовенко комплектував свою мішану капелю "Думку". Йому бракувало тенорів і басів, отож він умовив Головку, щоб з'єднати ці два хори під диригуванням Городовенка й Головка. Юрій, звичайно, згодився, бо цим з'єднанням можна було створити велику славу Україні. Але небіжчик Городовенко був дуже амбітний, і це спричинилося до того, що два великі диригенти розійшлися. Фактично Головко вступився, щоб не поширювати роз'єднань, які в нас дуже модні. Після цього він перешов до українського табору в Новому Ульмі, в Західній Німеччині й у цьому таборі керував хором у Православній церкві. Пізніше, здається мені, в 1946 році був диригентом чоловічої капелі "Трембіта" в Бертесгадені, в Західній Німеччині, а після цього диригував церков-

SIPCO OIL LTD.

HOME COMFORT DIVISION

83 Six Point Road
Toronto, Ontario M8Z 2X3 — Tel. 232-2262

1. Доставляє найкращої якості опалову оливу та дає безкоштовне чищення печей і обслугу
2. Вкладає і фінансує нові печі ("форнеси")
3. Вкладає прилади до звогчування повітря ("гюмідіфайрс")
4. Все фінансуємо на догідні сплати

— 24-годинна обслуга —

ТЕЛЕФОНУЙТЕ ВДЕЛЬ І ВНОЧІ:
232-2262

Свої рахунки можете платити безкоштовно у Community Trust Co. — 2299 Bloor St. W.

Провадимо також власні бензинові станції під назвою SIPCO. Просимо наших відборців зайжаджати до наших SIPCO і наповнити авта бензиною.

ним хором у Корнберзі, також у Західній Німеччині.

**

Звідти диригент Головко 1948 року, згідно з викликом, переїхав до Канади в Едмонтон: керувати катедральним хором у Православній катедрі. 11-го червня 1949 року Юрій одружився з Лідією з дому Шелухіних — своєю хористкою в Корнберзі, а потім в Едмонтоні й Торонті.

В Едмонтоні Головко диригував катедральним хором, а дружина Лідія почала вести власний невеликий бізнес. Усе йшло добре, крім довгої надокучливої зими, від якої терпіли обое. Тому Головки вирішили переїхати до Торонта, і здійснили це в кінці 1951 року. В Торонті Головко диригував катедральним хором у Православній катедрі, а Лідія далі вела бізнес. Крім катедрального хору Головко вів дитячий хор при катедрі, а також сформував з українських військових ветеранів чоловічий хор "Сурму" й віддав йому багато часу. Цей хор почав користуватися великим успіхом, любов'ю й пошаною й незабаром пісні в його виконанні записано на платівку. Ця платівка досить відома українцям і нашим англомовним громадянам у Канаді. Час від часу радіостанції — наші й чужомовні — передають пісні з неї, згадуючи диригентове ім'я й прізвище, а також подаючи його біографію.

Але, на жаль, з цією досить популярною капелою в Торонті сталося те, що сталося з нашою українською спільнотою в екзилі. Ця капела поламася за місцевопатріотичними й вузькопартій-

ними ознаками й розвалилася в дні своєї юності. Цю втрату диригент Головко, мабуть, пережив з найтяжчим болем і муками, бо це, за його словами, була його остання ставка по його "мистецькому банку". Після цього диригент Головко присвятив свій час катедральному хорові.

**

На чужині Юрій Головко не переставав думати про оперу, якій віддав найкращі й найпотужніші свої роки. Але ця шляхетна його мрія не здійснилася. Втративши цю мрію, він думав про створення чоловічої капелі, якою гордилися б українці в екзилі. І ця його мрія не здійснилася. Перебуваючи в нервовому напруженні, він не здавався. Він прагнув у ділянці хорового співу щось залишити, щось непроминальне, на довгий час, чим гордилася б наша нація. І це з величезним зусиллям йому вдалося. Він підготовив з торонтонським катедральним хором і занотував на платівках СВЯТУ ЛІТУРГІЮ, а пізніше ВЕЛИКОДНЮ УТРЕНЮ, яким щодо молитовного й мистецького виконання покищо немає

в нас порівняння. Ця тяжка праця й розхитання нервів знесили його до того, що йому під час диригування тяжко було вистояти на Службі Божій. І він був змушений упалим здоров'ям відійти від свого покликання, від своєї любимої праці й відпочити... відпочити...

**

Оце приблизно те з життя й життєвих здійснених і нездійснених мрій і праці нашого скромного, але надзвичайно обдарованого й визначного диригента, хормайстра й музикознавця Юрія Несторовича Головка, що я мав на увазі оповісти. Це лише маленька частка з великого й творчого, що лишилося за ним, за його непересічною постаттю. Ми, українці, заклопотані й занурені в буденщині, часто забуваємо про наших світочів, які освітили й освітлюють нашу довгостраильну націю. Це, думаю, явище тимчасове. В нормальний час, коли воскресне Україна, то перш за все наші вільні люди огорнуть любов'ю й пошаною наших світочів, а серед них уже відсутнього між нами Юрія Несторовича Головка.

Ол. ХАРЧЕНКО

ПІСЛЯ БАБИНОГО ПОХОРОНУ

На протязі січня, лютого й березня цього року, в Toronto Free Theatre йшли дві п'єси — одноактівка: After Baba's Funeral — Після Бабиного Похорону, та Sweet and Sour Pickles — Солодкі й Кислі Огірки.

Автор Тед Галай, українського походження, насвітлює в цих п'єсах життя українців у Канаді, але ці твори мають духову вартість не тільки для українців, а для всіх канадців, тому, що в них показано конфлікт трьох поколінь імігрантів у Канаді, де всі горожани, за винятком індіянів — імігранти (або їхні діти, внуки чи правнуки).

На похорон своєї баби, у маленькому містечку в Манітобі, приїхав молодий науковець Дені (тобто Данило) Данищук, з Ванкуверу. Його ніщо українське не цікавить. Тоді як його баба була глибоко віруючою християнкою, його більше цікавить вчення Йога, індуська туманна духовність. Себе він бачить великим птахом великих міст, з докторатом з математики, а своїх батьків він розглядає як диваків, які вросли в дрібні справи маленького провінційного містечка. Дені соромився своєї баби ще в дитинстві, бо ж вона інакше говорила, інакше вдягалася і молилася, як його вчителі в школі.

Після похорону його мама, розповідаючи про бабу, переконала сина в тім, що баба справді була повноцінною людиною, і духовно сильною,

тому, що її сила йшла з українських народних звичаїв, традицій, культури, релігії. І Дені також побачив, що його власне життя було духовно порожненьким.

Головним героєм цієї п'єси є Неті (Наталка) Данищук, Данилова маті. Вона запропонувала синові взяти собі щось із багатьох речей на згадку. Дені відмовився. Мама продовжувала розповідати про бабу, і послала чоловіка (Волтера — Володимира) принести бабин сундучок, у якому до останнього дня свого життя баба зберігала свої речі. Тепер, після похорону, родина дізналася, що якнайбільший скарб, їхня баба зберігала старі родинні фотографії, хустинки, привезені ще з України, валянки, які тут (в Канаді) так не в моді, і книжки Т. Шевченка та І. Франка, з яких баба читала поеми своїм дітям, кожного вечора, як ті ще були малими, пояснила Неті, цитуючи Шевченка —

І чужого научайтесь,
І свого не цурайтесь...

В цій п'єсі перемагає мама, це ж вона переконала сина про бабині духові вартості, бо він перший виявив бажання взяти собі книжки Шевченка й Франка, які символізують духову спадщину українського народу, і яку перебирає на себе молодше покоління, таким чином заповнюює

свое життя духовим змістом. Ця тема проходить золотою ниткою через увесь твір. В цьому якраз і полягає місійне завдання Теда Галая. Дуже можливо, що інші глядачі можуть мати інакше пояснення про цю п'есу, але це говорить лише про те, що п'еса має велику мистецьку вартість. Всі ролі в цій англомовній одноактівці виконують канадські професійні артисти, що є дуже важливим для популяризації і успіху п'еси. Глядачі творять пересічний профіль канадської публіки, між якими, на жаль, відносно мало українців.

Немає потреби доказувати, що це українська п'еса. Діялоги й монологи часто й густо підсличені українськими словами й реченнями, піснями й приповідками. Назви персонажів, імена, не тільки українські, вони навіть історичні. Тед Галай напевно знає про корону галицького короля Данила, а тому Дені-Данило, бо ж він, (Дені), перебирає на себе символічно духову спадщину українського народу — корону — у формі книжок Шевченка й Франка — що у п'есі і є кульмінаційною точкою. Неті — це ж наша Наталка, і мабуть ще й Полтавка, бо Тед Галай не може бути незнайомим із творами українських драматургів, а тим більше з Іваном Котляревським. Головна героїня в Галая зветься Неті — Наталка, Данищук, а в Котляревського Наталка-Полтавка. Дещо інакші обставини, різні історичні ситуації в житті народу, але ціль у драматургів та сама — показати велику моральну і духову силу української дівчини і жінки. Чоловік Неті зветься Волтер, це ж Володимир, а тому, що він голова родини — не випадкове його ім'я, бо ж князь Володимир.

Назагал п'еса викликає в глядача сильні емоції, до сліз зворушливі хвилини переплетені вибухами сміху, наприклад тоді, коли на сцені з'явився Бил (Василь) Горошко, і його дружина Міні. Драматург уклав максимум української субстанції у свою п'есу, призначену для загального канадського глядача, не ображаючи його переборщуванням, за що йому, Тедові, належить признання від української публіки, і від загально-канадської — за чудовий мистецький твір.

Солодкі й Кислі Огірки — є якби продовженням попередньої п'еси, бо дія відбувається в тій самій кухні (і родині), в літню пору, тоді як Після Бабиного Похорону відбувається весною. Ця річ слабша від першої тому, що в ній беруть участь лише дві артистки, хоч їхнє бездоганне виконання речей і сюжет п'еси тримають зацікавленого глядача в напружені до останньої хвилини.

В Торонто ці п'еси йшли, як було вже згадано, два і пів місяці з великим успіхом. До цього часу виграли п'ять мистецьких нагород у Канаді. Цього року Після Бабиного Похорону ставитимуть у Монако, в Європі, на інтернаціональнім драматичному фестивалі, де ця п'еса репрезентуватиме Канаду, що є великим успіхом українців у всій діаспорі. Всім українцям сильно рекомендуємо подивитися ці п'еси, навіть якщо це означає поїздку до Монако, а тим більше, коли їх ставитимуть десь ближче.

A. НЕПРЕЛЬ

МОЛОДЬ ЦІКАВИТЬСЯ СПАДЩИНОЮ

В роки, коли я доростав, асиміляція українців в американському суспільстві й американський спосіб життя, здавалося, охопили багатьох українців. Було модно думати по-американському, стати як можна швидше американцями, щоб нічим від них не відрізнятися.

Але сьогоднішня молодь від деякого часу починає цікавитися, навіть більше того, добивається знати більше, або вірніше все, про свою спадщину, родовід і український спосіб життя. Більше того, завдяки праці українських організацій, клубів і студентських груп, наша українська молодь демонструє американцям, що Україна це не просто частина СССР. Вони показують американцям, що українці мають свою власну мову, традицію, страву, одяг і відкривають загалом всю красу нашої культури і спадщини, з такою ж гордістю, як молоді батьки показують своє новонароджене немовля.

Маючи це на увазі, український клуб при Колумбійському університеті намагається заснувати українські студії в програму цього університету. На початку студенти мали зібрати 3,000 дол., а урядова Рада освіти мала б додати другу половину, щоб дістати потрібні 6,000 дол. Але через те, що адміністративна сокира Білого Дому зрубала бюджет цього закладу, український клуб мусить до кінця літа ц.р. зібрати повну суму. Ми думаємо, що Ви, читачі, мусите допомогти студентам добитися цієї важливої мети — заснування українських студій в цьому одному з найбільших і найповажніших університетів Америки.

Зробіть це зразу, не відкладаючи, поки це ще свіже в Вашій пам'яті, випишавши чека на Columbia Ukrainian Studies Fund, Account # 9705, і заадресуйте його на подану нижче адресу.

Цим Ви допоможете нам скласти загальну по-жерту від імені ОДУМ-у на справді варту ціль.

ODUM/EAST
85-71 — 148 Street
Jamaica, New York 11435, USA

Було б дуже бажано, щоб хтось із наших спеціалістів швиденько переклав ці речі на українську мову, за що український глядач був би дуже вдячний.

Віримо, що п'еси Теда Галая приєднають більше приятелів до канадсько-української культури, а водночас і до українського народу та його змагання до незалежності.

ШЕВЧЕНКО І КРИТИКИ

Luckyj, George S. N., SHEVCHENKO AND THE CRITICS
(Toronto: University Press, 1980), 422 p., ISBN 0-8020.
6377-2 paper, \$8.50, glossary, biography, index.

У своїм "Заповіті" Т. Шевченко писав "не забудьте пом'янути (мене) незлім тихим словом". А як підкреслює нам проф. Б. Рубчак у вступному "слові", то наші і не наші науковці справді не забули спом'янути нашого 'кобзаря' всяким словом: добрим, злим, тихим і голосним. І щоб читачеві це показати, то проф. Ю. Луцький, редактор вищезгаданої англомовної праці — "Шевченко і критики", зібрав і подав аж 24 автори, які у свій спосіб "не забули спом'янути" співця нашої славної минувшини.

Їхні "слова" цікаві. Вони є різні, і часом провокуючі. Вони теж є сучасні. Це робить книжку цікавою науковою працею.

У книжці "Шевченко і критики" зібрані тематичні і наукові розвідки кращих критиків і дослідників нашого народного ідеолога. Вона представляє читачеві одноцільний і все-охоплюючий портрет тої апостольської людини, котрої найкращі твори, як і його прометеївське життя, віддзеркалюють його змагання осягнути і поєднати такі християнські істини як правда і справедливість, любов і терпіння, краса і дійсність, воля і рабство. Таке тематичне видання про нашого "прометея" уможливлює читачеві вивчитись, і самому дійти до світла і правди, і дістати відповідь на питання ким був Т. Шевченко як поет: співець українського села, мужиків чи козаків? революціонер-демократ, націоналіст чи федераціст? атеїст, євангелист чи православний християнин? Ті й інші теми є проаналізовані очима критиків Т. Шевченка. Тому, що релігія є сучасною темою через акцентування 1000-ліття хрещення України, то ми рекомендуємо читачеві прочитати розвідку проф. Д. Чижевського — "Шевченко і релігія". Може вже раз на все вона дасть відповідь читачеві, чи Т. Шевченко був атеїстом, протестантом чи православним. Рівно ж, розвідка проф. В. Свободи — "Шевченко і Білинський, даськінцеву відповідь, чи був він московофілом.

У збірці вміщені розвідки вибраних авторів. Через це читач мусить прийняти вже той вибір (хоч він, між іншим, має ще право запитати визначення критерію виборів тих авторів) і оформити свою власну оцінку супроти проф. Ю. Луцького, як редактора, і як шевченкознавця, і зробити собі застереження відносно видання таєї наукової книжки.

Книжка "Шевченко і критики" — наукова, є позитивною вкладкою до шевченкознавства як підручник. Книжка представляє читачеві більше як одну думку про Т. Шевченка, дає більше як одну оцінку про нього, як і теж аналізує його літературну творчість. Це робить книжку потріб-

ною. Деякі вибрані автори є дійсні шевченкознавці, які дають читачеві свої найголовніші тези і концентрують свої завваги на найголовніші позитивні чи негативні риси творчої діяльності і думання Т. Шевченка, і це теж робить книжку вартісною. Рівно ж, тому, що книжка представляє собою колектив думок багатьох дослідників, то читач має до своєї диспозиції всі їхні думки в одній книжці. Таке представлення думок різних авторів в одній книжці звільняє читача від витрати свого часу, енергії і грошей за пошуками таких матеріалів, що напевно йому не є доступні. Це робить книжку практичною і тому цінною.

Вибрані автори є цікаві своїми думками і стилями писання про Т. Шевченка. Тому їх не легко ділити на якісь групи чи категорії. Такі автори як: В. Антонович, М. Драгоманов, Б. Грінченко, М. Євшан і П. Куліш, представляють різні погляди про Т. Шевченка. Це є ті автори, котрі жили, були виховані і померли ще за царських часів. Їхні погляди віддзеркалюють тогочасний пануючий науковий настрій в режимі "тюрми народів". Автори як І. Франко і С. Смаль-Стоцький віддзеркалюють західноукраїнський рівень шевченкознавства. Коли читач читає ті розвідки поступово, то стає більш інформованим, і тому більш критичним, і деякі автори стають менш авторитетними.

Автори як: М. Драй-Хмара, Г. Гудзій, С. Єфремов, П. Філіпович, В. Міяковський, М. Могилянський, М. Рильський, А. Річицький і К. Чуковський — це вже, нібіто співці радянських поглядів. Але це не цілком так. Ці автори оформили свій науковий світогляд про Т. Шевченка ще за царських часів, були загартовані в добі Визвольних змагань, а писали вже за радянських часів. Тому для деяких читачів ці автори можуть бути підозрілими щодо щирості думок і наукового рівня відносно Т. Шевченка. Але читає мусить теж мати на увазі, що більшість із авторів були страчені за свої думки, за свій науковий труд і за відвагу їх висловити.

Автори як Д. Чижевський і Ю. Шевельов представляють погляди науковців старої еміграції, тоді коли автори як Л. Плющ і Л. Шнайдер представляють собою погляди найновіших емігрантів (чи може дисидентів?). Автори: Г. Грабович, Ю. Луцький, Б. Рубчак і В. Свобода представляють той колектив думок еміграційних професорів, що засівши на своїх університетських катедрах, і почуваючись безпечно, тепер сміло висловлюють свої погляди "незлім тихим словом".

Між іншим, вступна розвідка проф. Б. Рубчака, з наукової сторони, є дуже добре опрацьована,

Микола ЗЕРОВ

СТЕПОВІ ДОРОГИ

Видно шляхи полтавській
І славну Полтаву...

Я бачу їх. Заломами поволі
Вони сповзаються, за шляхом шлях,
В розлогих і закурених полях
Там, де стрункі шикуються тополі.

Крізь жовтий пил, що осідає долі.
В яру з'явився черепичний дах
І димарями по сухих горбах
Полтава іжиться на виноколі.

Я знаю їх — мов спомин ранніх літ,
Мов Гоголя невитравлений слід,
Мов співи давнини повноголосі.

У балки пливучи з розмитих круч,
В моїх ушах відріпуються й досі
Тягучі ритми опішнянських "куч".

1. III. 1934

цікава і подає читачеві загальний погляд про пан-Шевченкову літературну історію.

Книжка "Шевченко і критики" є англомовна. Як так, то вона не є доступна тим, котрі не володіють дуже добре англійською мовою. Рівно ж, вона не є доступна для англомовця, коли він не знає творів Т. Шевченка. Й українську літературу. Книжка є науково-дослідча, і серйозна, і тому для пересічного "шевченкознавця" може бути затяжка, алі вона є добрим підручником для студента, молодого і старого.

Англійський переклад розвідок є дуже добрий і вдалий. Розвідки легко і швидко читаються. Папір книжки задовільний, а друк виразний. Книжка теж має джерельні матеріали, словник слів часто вживаних Т. Шевченком, коротку біографію Т. Шевченка, але вже на обкладинці, і то ще коротшу ніж можна знайти в Енциклопедії Британіка, що є не по науковому і, має ще коротший життєпис самих авторів розвідок.

Книжка "Шевченко і критики" є наукова, піонерська, вдала праця. І як така, дає теж відсіч поглядам авторів розвідок у книжці "ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВО. Підсумки й проблеми. (Київ: Наукова думка, 1975), 562 стор.

РІЧНІ ЗБОРИ ОДУМІВСЬКОЇ ОСЕЛІ "УКРАЇНА"

В неділю 3-го квітня ц.р., після обіду, який був приготовлений на оселі "Україна", Лондон, Онтаріо, для всіх учасників зборів, розпочалася реєстрація членів та гостей. Зареєстрованих членів було 96 осіб та 126 доручених голосів.

Голова корпорації Борис Яремченко відкрив збори і попросив отця Михайла Фляка проказати молитву. Хвилинною мовчанкою було вшановано померлих членів корпорації.

Звітували:

Голова — Борис Яремченко

1-ий заст. голови та організаційний референт оселі — Ів. Данильченко

фінансовий референт — Григорій Неліпа
Управитель (менеджер) оселі — Василь Розаловський.

Звіт з побудованого таборового будинку — Микола Співак — голова Будівельного Комітету

Звіт Контрольної комісії

Звіт публічного контролера — Василь Мугичка.

Представлено та прийнято поправки до статуту, які будуть видруковані та розіслані членам корпорації.

Фінансовий стан корпорації за 1979-80 роки:

прихід — 265.183.00 дол.

розхід — 218.961.00 дол.

Чистого прибутку — 46.222.00 дол.

В своєму звіті голова сказав, що оселя зробила великий поступ, побудувавши дорогу від самої брами аж до головного будинку. Перемальовано головний будинок всередині та зовні. Пороблено багато менших та більших ремонтів. Оселя є в доброму стані та вигляди в майбутнє є дуже добри.

Переобрano Бориса Яремченка знову головою корпорації на наступних 3 роки. Рівно ж перебрано на три роки трьох директорів: Івана Данильченка, д-ра Юрія Лисика і Григорія Яремченка.

До Контрольної комісії переобрano Миколу Співака. Обрано 5 тростів на слідуючий термін: Ів. Данильченко — 1 рік, Юрій Лисик — 2 роки, Григорій Неліпа — 3 роки, Борис Яремченко — 4 роки, Микола Співак — 5 років.

Одного з цих по порядку будуть перебирати кожного року на термін 5-ти років.

Після дискусій та побажань переобраний голова зазначив у своєму слові, що пляни на майбутнє є, і надалі розбудовувати оселю.

Після зборів відбулася спільна товариська вечірка учасників зборів, де в дружній атмосфері обговорювали майбутність оселі.

Іван ДАНИЛЬЧЕНКО

Організаційний референт

РОЗКЛАД ОДУМІВСЬКИХ ТАБОРІВ – ЛІТО 1981

КАНАДА — Схід
Оселя ОДУМ-у "Україна", Лондон, Онт.

від 4-го до 18-го липня

П'ятнадцятий Ювілейний Табір Виховників Юного ОДУМ-у та Табір 2ої Проби

На табір виховників прийматимуться кандидати, члени Юного ОДУМ-у у віці від 15-ти до 19ти років лише за рекомендаціями голів філій ОДУМ-у та відділів ТОП-у або СВП/Д з тих місцевостей, де нема філій ОДУМ-у.

На Табір 2-ої Одумівської Проби прийматимуться кандидати, Старші Виховники Кандидати та Учасники або дійсні члени ОДУМ-у, які закінчили Табір Виховників Юного ОДУМ-у.

За детальними інформаціями та аплікаціями до повище зазначених двох тaborів просимо звертатись до 21-го червня на адресу Команди Виховників ОДУМ-у:

ODUM Councillor's Camp
c/o G. Krywolap, 221 Edridge Way
Catonsville, Md. 21228, USA, (301) 744-0168

від 19-го липня до 1-го серпня

ВІДПОЧИНКОВО-ВИХОВНИЙ ТАБІР ЮНОГО ОДУМ-у

За інформаціями просимо звертатись до:
ODUM c/o W. Tymoshenko
26 Sanderson Road
Rexdale, Ontario M9V 1C7 (416) 742-3181

від 2-го до 16-го серпня

МИСТЕЦЬКО-КОБЗАРСЬКИЙ КУРС
є під патронатом Капелі Бандуристів
ім. Т. Шевченка. Керівник курсу — Віктор Китастий.

За інформаціями просимо звертатись до:
ODUM c/o I. Danylchenko
827 Indian Road
Mississauga, Ontario L5H 1R4 (416) 274-2249

від 16го до 30-го серпня

СПОРТОВИЙ ТАБІР ОДУМ-у

За інформаціями просимо звертатись до:
ODUM c/o V. Pedenko
18 Henderson Avenue
Thornhill, Ontario L3T 2C0 (416) 889-0640

США — Схід

Оселя ОДУМ-у "Київ" — Аккорд, Н.Й.
ВІДПОЧИНКОВО-ВИХОВНИЙ ТАБІР ЮНОГО ОДУМ-у

За інформаціями просимо звертатись до:

ODUM c/o E. Kalman,
376 Green Lane
Ewing, N. J. 08638, (609) 771-9535

від 18-го липня до 1-го серпня

МИСТЕЦЬКО-КОБЗАРСЬКИЙ ТАБІР під патронатом Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка.

За інформаціями просимо звертатись до:

ODUM c/o A. Shevchenko
505 Rolling Hills Road
Bridgewater, N. J. 08807, (201) 725-5322

США — Захід

Сіблей Стейт — Парк, Міннеаполіс, Мінн.

від 1-го до 15-го серпня

ВІДПОЧИНКОВО-ВИХОВНИЙ ТАБІР ЮНОГО ОДУМ-у

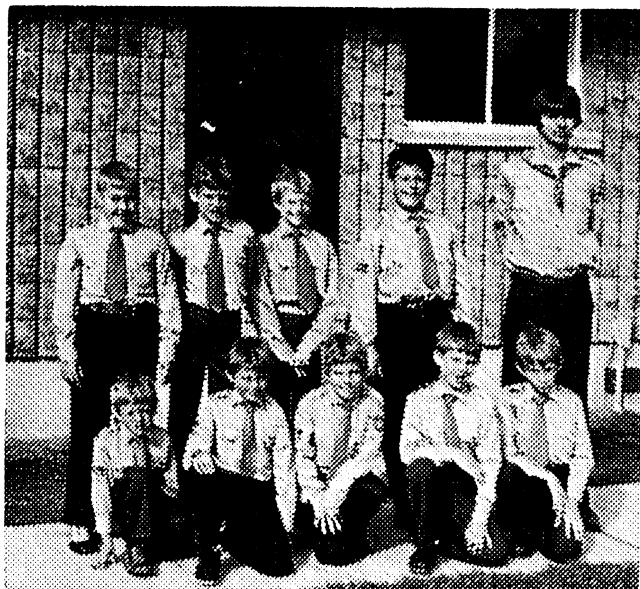
За інформаціями просимо звертатись до:

ODUM c/o A. Lysyj
4004 Roanoke Circle
Minneapolis, Minn. 55422, (612) 377-4031

**

"Безмірно захоплено зустрічала публіка виступи торонтського ансамблю ОДУМ "Веснянка" під керівництвом Миколи Балдецького і його дочки Оленки. Група з 60 танцюристів, у новеньких, витриманих стилево національних одягах, мерехтіла у переливах кольорів неповторною красою у різних конфігураціях, наче у все мінливому калейдоскопі, ніколи не зменшуючи темпа, все з новими несподіванками для ока, чи то в хороводах дівчат, чи даних у гарному обрамуванні сольових виступів хлопців, у їх витівках і бравадах, що їх покривала чергова хвиля дівочого хороводу, щоб розвинутися в нову конфігурацію, аж до могутнього, грандіозного фіналу. Якщо хто хоче відчути силу й могутність української нації, красу й неповторність її танку, пов'язаного тісно з побутом і історією народу, хай піде і погляне на виступи торонтської "Веснянки" під керівництвом Миколи й Оленки Балдецьких".

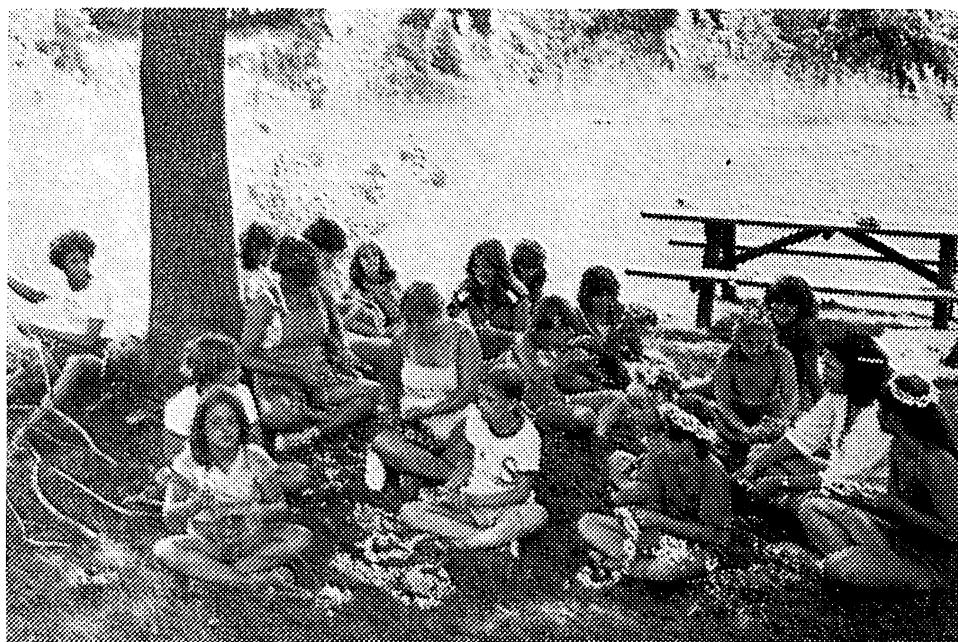
"Народня Воля", 24 липня 1980 р.

Гурток "Козаки"

Василь Тимошенко
роздає групі одумівців як пісводитися
з шатрами і біля шатер.

Дівчата плетуть вінки на Івана Купала

СВІТЛИНИ ІЗ ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВОГО ТАБОРУ, ПРИСВЯЧЕНОГО 30-ЛІТТЮ ОДУМ-У

Оселя "Україна", липень 1980 р.

На таборовій олімпіяді

Виховно-відпочинковий табір присвячений 30-літтю ОДУМ-у

Оселя "Україна", липень 1980 р.

ПЕРЕВИБОРИ ФІЛІЇ ОДУМ-У ТОРОНТО

21-го квітня 1981 р. збори відкрив голова філії Петро Критюк. Він привітав присутніх членів філії і гостей, а тоді дав фінансовий звіт.

Наталка Сандул (секретар) говорила про обов'язки кожного члена управи.

Перед виборами, Василь Тимошенко, голова Головної Ради Коша Старших Виховників Канади, закликав молодших членів ОДУМ-у, що вже найвищий час пereбрati працю в ОДУМ-і від старших.

Петро Критюк подав номінаційний список і члени за нього голосували.

До нової управи ввійшли:

Голова — Віра Харченко
Заступник голови — Петро Критюк

Секретар — Ліда Савер
Скарбник — Катя Якута
Спортивний референт — Петро Лемеза, заст. Тарас Родак
Пресовий референт — Наталка Сандул

Господар — Петро Сандул
Вільний член — Петро Байрачний

Віра Харченко, новообрана голова філії сказала дещо про її план на майбутнє. Її думки були

такі: а) відновити членські внески до \$5.00 річно, б) мати добре відносини з іншими організаціями і щоб висилали протоколи за філії дотримувались певної форми і щоб висилати протоколи за сідань членам.

Наталка Сандул розказала членам про забаву, яка відбудеться 26-го вересня спільно з СУМ-ом, Пластом і МУНО.

Опісля були порушенні справи Одумівського Вікенду (Кінець Тижня) — закриття праці Юного ОДУМ-у в цім сезоні, що відбудеться 29, 30 і 31-го травня.

Пан Лебединський, голова ТОП-у, теж був на зборах. Він пояснив про його ролю, як одумівського представника до КУК-у і було запропоновано, щоб Ліда Савер пішла з п. Лебединським на наступне засідання КУК-у. Він також бажав, щоб було спілкування між філією і ТОП-ом. Члени ТОП-у будуть присутні на наступному засіданні управи філії.

Пан Лебединський побажав успіху в нашій праці в наступнім році. Ми також бажаємо всім членам управи і філії успіхів у праці в наступнім році.

Ліда Савер

НОВА УПРАВА ОСЕЛІ "КИЇВ"

В день 22-го лютого 1981 р., в місті Трентон, Нью Джерзі, відбулися збори членів одумівської оселі "Київ". На цих зборах була вибрана нова управа оселі на наступні два роки. Список членів наступний:

Голова — Олекса Богдан
Заступник голови — Петро Піддубний
Секретар — Євген Кальман
Фінансовий секретар — Сергій Євсевський
Скарбник — Федір Корсун
Заступник господаря — Віктор Кирейко
Заступник господаря —
Вільний член — Василь Дороженко
Вільний член — Александр Непрель

Контрольна комісія:
Петро Гурський, Микола Граур,
Наталя Павленко.

МОЛОДЬ У ПОКЛОНИ ШЕВЧЕНКОВІ

П'ятнадцятого березня ц.р. Школа Українознавства при Православному Соборі Св. Володимира концертом вшанувала роковини пророка українського народу Тараса Г. Шевченка. Концерт, який відкрив директор школи Олексій Коновал, відбувся в неді-

Члени Ансамблю Юних Бандуристів ОДУМ-у в Чікаго
Зліва: Павло і Мотя Пошиваники, Катя Волковець, Тамара
і Таїса Коломийці, Раїа і Андрій Карасейчуки.
Бандуристи є віком від 10-ти до 14-ти років.

ло в парафіяльній залі після Богослуження. Доповідь про Шевченка, його життя, творчість та значення Шевченкових творів прочитав учень 10-ої кляси Андрій Карасейчук.

У програмі були індивідуальні спільні декламації, виступи співу різних кляс та музичні точки. Із декламаціями виступили Катя Бей, Марко Міскевич та Аріяна Ленгден, учні 1-ої кляси; Ніна Василів, Леонід Бузина та Мішел Міскевич, учні 3-ої кляси; Юрко Рачкевич і Роксана Василів, учні 4-ої кляси; та Олександр Кущевич, учень 6-ої кляси. Фортепіанний дует на піано виконали Таця Лень (4-та кл.) та Мотя Пошиваник (5-та кл.).

Тут виступили також члени ансамблю юних бандуристів ОДУМ-у — учні цієї школи, під кер. Олексія Пошиваника. У поширеному складі попереднього дня цей ансамбль зробив свій дебют серед ширшої публіки на громадському святі Шевченка в автодорії школи Лейн Технікал. Слід відмітити, що склад ансамблю юних бандуристів має соборницький характер. До цього ансамблю належать діти різних українських парафій та різних організацій молоді.

Між точками співу різних кляс був також сольо спів Наді Заяць і Павла Гури. Фортепіанний акомпанемент до співу був учительки співу Марти Стадник. Заповідачем програми була учени-

ца 10-ої кляси Тамара Коломиць. На кінець свята учні від 2-ої до 7-ої кляси, разом із присутньою публікою, відспівали "Заповіт".

О. П.

ДЕНЬ УРОДИН БОРИСА ЯРЕМЧЕНКА

15-го лютого це день уродин п. Бориса. Хто є ця людина? Поперше, він є полтавець. Залишив юнаком свою любу Полтавщину з своїм батьком і мамою. Прибувши до Німеччини, працювали до закінчення війни. Після війни були в переходовім таборі в Гайденав. Там ще дужче навчився любити батьківщину і увесь український народ. Там також познайомився з молодою дівчиною Вірою Педенко. Одружилися і молода родина виїхала до Канади. В Канаді відбув контракт у лісі, пістім переїхав до Торонто. Оскільки обоє батьки були в Лондоні, Б. і В. Яремченки теж виїхали до Лондону.

В Лондоні Борис зразу вступив в організовану українську спільноту. Став членом української православної церкви, Українського клюбу, СУЖЕРО і членом ОДУМ-у, де є й досьогодні Старшим Виховником. Був декілька разів головою Церковної Громади, був у заряді під час будови церкви. Брав активну участь у комітеті по збирці грошей у 1974

році. Коли з ініціативи ТОП-у, ОДУМ-у придбав фарму для нашого молодшого покоління, поблизу Лондону, Борис Яремченко і тут вступає у заряд по збирці грошей. Був касієром, а тепер є президентом "Оселі Україна".

Борис Яремченко має добру дружину, яка є активною членкою жіночої організації при церкві і на оселі. Має двох синів — Григорія і Павла. Григорій є членом корпорації, а Павло працює в Оттаві. Пан Борис має також доброго тестя і тещу, панство М. Педенків і свою маму, батька утратив у скорім часі, як приїхав до Канади.

Нехай Тобі, наш дорогий співпрацівник на українській ниві ще дає Бог сили бути й надалі, бо мало тепер є тих, що сіють. Щасти Тобі, Боже, на многій літі!

Г. В.

З УХОДИН НА УКРАЇНСЬКУ ПРЕСУ

У суботу 28-го лютого, з нагоди переїзду панства Олексія і Марії Макаренків до м. Лондон, Онт., друзі, приятелі, родичі, куми привітали п-во Макаренків у їхнім будинку з хлібом і сіллю, та за українським звичаєм, обдавали скромними дарунками.

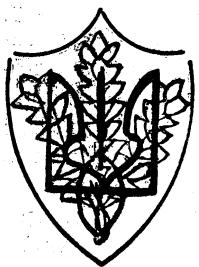
Вітали панство Макаренків їхні куми Борис і Віра Яремченко щирим словом.

Відспівали многая літа на новосілля, і запросили до столів перекусити смачних страв. Після перекуски було запропоновано перевести збирку на українську пресу. Збирку перевели пані О. Співак і В. Яремченко. Було зібрано 50 дол. на журнал "Молода Україна", церковний "Вісник" та місцеву українську православну церкву.

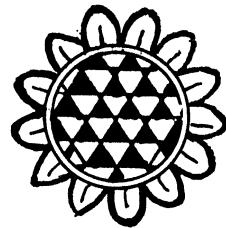
Панство Макаренки від себе подарували 150 дол., які розділено на церковний "Вісник", місцеву українську православну церкву та журнал "Молода Україна", по 50 дол. Всім присутнім широко дякуємо, а господарям бажаємо щасливого, сталого побуту і доброго здоров'я.

На закінчення панство Макаренки дякували всім гостям.

Присутній

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

Микола Щербак

**

Він — серед нас. Про нього чути мову
У всьому світі, серед всіх країв —

Чи в канадійських преріях безкрайо,
Чи на Міссурі дальних берегах,
Чи в пралісах гарячих Парагваю,
Чи в австралійських висохлих степах...

Одно наймення — Отаман Петлюра! —
І чути вже — прислухайся! — здаля,
Нестримний гуркіт — буде, буде буря! —
Це Україна крила розправля!

(Уривок з поеми)

Г. Бойко

ПРИХОДИТЬ ВЕСНА

Чому це надворі
Блищать мов перлинини,
І чисті, й прозорі,
Грайливі краплини?

Тому, що весела,
Ясна, чарівна,
На мамине свято
Приходить весна.

Чому це так жваво
Струмочок співає?
Чому так ласково
Нам сонечко сяє?

Тому, що весела,
Ясна, чарівна,
На мамине свято
Приходить весна.

БОГОРОДИЦЕ ДІВО

Богородице Діво, радуйся.
Обдарована ласками, Маріє!
Господь з Тобою,
благословенна Ти між жінками
і благословенний плід утроби Твоєї,
бо Ти породила Христа,
Спасителя
і визволителя душ наших.

I. Книш

МАРІЯ ЗАГІРНЯ

Марія Загірня, дружина письменника й громадського діяча Бориса Грінченка, служити може зразком жіночої працьовитості і скромності в праці для свого народу. Хоч з московського роду, але пройнялася любов'ю до народу, серед якого зросла, і віддала для нього всі сили. Переїшла найтяжкі переслідування московської влади, продовжувала свою працю вже й за більшевицького режиму й ні раз не зійшла з обраного шляху. Разом з Грінченком належала до ліберально-народницького типу української інтелігенції, що ціллю життя свого поклала повсякчасну, хоч може й дрібну, але далекосяглу в наслідках культурну працю. Без її помочі, як казав Грінченко, ніколи не побачив би світу великий словник української мови, що над ним працював він усе своє життя. Крім того мала вона незвичайний дар популяризації науки для широких народніх мас. Коли чоловік її та одинока дочка померла від сухіт, залишилася сама і жила далі тільки для праці. Після революції Київський Відділ Академії Наук призначив її постійним членом-редактором живої української мови, яку вона, хоч неукраїнського походження, чудово знала, і над тією працею провела вона останні роки свого життя.

Річниця з дня її народин припадає на 17 вересня. Прожила від 1863 до 1928 року і була живим доказом могутнього впливу української культури, що їй піддавалися навіть чужинці, живучи довший час на українській землі.

I. Книш

Скоро почнеться спів.
Виховно-відпочинковий табір
присвячений 30-літтю ОДУМ-у.

Оселя "Україна",
липень 1980 р.

ДІВЧИНА ПІД ДОЩЕМ (Уривок)

І ось у причаєній тиші дня впали перші краплі весняного дощу.

Спершу поодинокі, легенькі та швидкі, вони прямовисно полетіли, зблискуючи на сонці, полетіли м'яко й лагідно... Були вони теплі, й свіжістю війнуло від їхнього срібного, осяяного лету, й раптом гостріше запахла молода трава, й дрібненьке бурштинове листячко на деревах стало начебто напівпрозоре, схоже на живі, мерехтливі люстерка, які здригались від ударів дощових крапель, здригались і розсидали шорстке водяне порохно.

Краплі посипались рясніше, й тепер вони вже падали не рівно, а навскіс — достату косо натягнуті, краплисті струни, й поміж їхньої гри, що ставала все натхненніша й завзятіша, незгасно панувало сонячне проміння, що здавалось вогкуватим, трохи приляклим.

Світило сонце, йшов дощ — і вдалини раптом із-за хмар упали золотисто-бліі стовпи світла, впали ясні, урочисті, могутні. Там, де стояли ті стовпи, либонь, на дощ і не бралось, і все живе на землі раптом відчуло скороминущість цього несподіваного весняного краплепаду, що сіявся з фіялкової хмари, а тому-то й зраділо йому ще дужче, водночас відчуваючи жаль, що скоро минеться, не стане цих кришталевих живих струменів, не буде того бентежного настрою, який вони пробудили.

Омите прозорим дощем, усе здавалось легке, оновлене. Й такий він був добрий, веселий, теплий — цей посправжньому весняний дощ!

Хто перечікував його під деревом, що все-таки пропускало воду, хто склався під чужу хату, хто забіг на пошту, до крамниці, хтось уже й парасольку розпустив над головою... А якась дівчина й не думала ховатись. Ішла посеред дороги, роззувшись, а босими ногами

ступала по близкучому лобатому камінню. Розпущені її коси, схожі на пшеничну солому, вільно лежали на плечах. Простенське ситцеве платячко прилипло до тіла. Смагле її обличчя мало такий вираз, наче дівчина ніжилась від доторків дощових краплин, відчувала невимовну насолоду...

Вона йшла попереду, не опираючись, усім своїм еством відчуваючи музику дощу, яка поволі стихала й стихала.

Ще сяяли краплисти струни, та ставали вони все рідші, прозоріші, й на сході вже зводилася веселка.

Євген Гуцало

Євген Гуцало — письменник і поет народився 14-го січня 1937 року в Україні на Поділлі. Належить до поетів — шестидесятників, які оновили українську поезію. Є. Гуцало, справжній майстер у поезії, виявив свій талант і в прозі. Герої його творів — це здебільша молодь, підростаючі дівчата і хлопці.

Євген Гуцало закінчив історично-філологічний факультет Ніжинського Педагогічного Інституту.

ВІДГАДАЙТЕ

1. Є моря — плисти не можна, є шляхи, а не поїдеш, є земля, та не поореш...

(Леопольданы Федоров)

2. Мене б'ють, мнуть, перевертують, ріжуть, а я все мовчу, всім добром плачу.

(Віктор Григорович)

3. Весною веселить, літом холодить, восени годує, а взимку гріє.

(Олег Григорович)

ВИДАННЯ ОДУМ-У США "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ТА ФІЛІЙ ЗА 30 РОКІВ

1. Статут ОДУМ-у США, Нью-Йорк, 1951 р., стор. 15
2. Статут ОДУМ-у США, Нью-Йорк, 1961 р., стор. 22
3. Статут ОДУМ-у Канади, Торонто, 1961 року, стор. 16
4. Програма виховної праці Юного ОДУМ-у, 1958 р., стор. 23
5. Психічні підстави праці з Юним ОДУМ-ом, організація та принципи її, 1958 р., стор. 12
6. Правила виховання дитини, Іван Гончаренко, Торонто 1975 р., видання "Молодої України", стор. 23
7. Україна сьогодні і ми, Василь Гришко, Торонто, Нью-Йорк, 1954 рік, видання "Молодої України", стор. 108.
8. Любов до близького, фейлетони, Свирид Ломачка (Борис Олександрович), видання "Молодої України", Нью-Йорк, Торонто, 1961 рік, стор. 122
9. Справжня наречена, Анатоль Юриняк, комедія в 3-ох діях, присвячена ОДУМ-ові, видання "Українських вістей", Новий Ульм, 1967 р., стор. 42
10. Стилеві шукання Михайла Коцюбинського, Євген Федоренко, видання "Молодої України", Торонто, Нью-Йорк, 1975 р., стор. 57
11. Рух опору і самооборони в Україні, видання ЦК ОДУМ-у, видала "Молода Україна" 1977 р., зредагував Євген Федоренко, стор. 120
12. Грань (роман), Олесь Лупій, видання "Молодої України", Торонто, Нью-Йорк, 1969 р., стор. 214.
13. Цвіт папороті (поезії), Михайло Ситник, видання "Молодої України", Торонто, 1975 р., стор. 224
14. Порадник одумівця, частина 1, видання Головної Виховної Ради Юного ОДУМ-у США і Канади та ЦК ОДУМ-у, 1971 рік, стор. 310
15. Порадник одумівця, частина 2, видання Головної Виховної Ради Юного ОДУМ-у США і Канади та ЦК ОДУМ-у, 1973 рік, стор. 280
16. Альманах-збірник ОДУМ-у, 1950-1965 рр., зредагували Мар'ян Дальний, Олексій Коновал, та Євген Федоренко, обкладинка Олексія Пошиваника, видання "Молодої України", Торонто, Чікаго, Нью-Йорк, стор. 228
17. Порадник для виховників Юного ОДУМ-у, видано заходами методичної комісії Головної Виховної Ради ОДУМ-у США, стор. 90, Самерсет, Торонто 1969 рік
18. Бюлєтень ОДУМ-у ГУ ОДУМ-у США за роки 1950-1960 на цикlostилі
19. Збірка — інформаційний бюлєтень ГУ ОДУМ-у США, ч. 1, ч. 2, 1971-72 р., ч.3,
20. Одумівський приятель, бюлєтень ГУ ТОП-у США, ч. 1 за 1972 рік
21. До мети, бюлєтень філії ОДУМ-у Чікаго, ч. 1 до ч. 9 за роки 1952-53, редактували Борис Шерстюк та Олексій Коновал
22. Конференція ОДУМ-у, збірник матеріалів з конференції 1967 року в Філадельфії, стор. 37, видано засобами ОДУМ-у Філядельфії
23. Збірник виховних матеріалів Юного ОДУМ-у, частина 1 і частина 2, казки, байки, приказки та ін. Торонто, Канада, 1961 рік
24. Збірник матеріалів для здобуття ступеня старшого виховника ОДУМ-у, зібрав Олексій Коновал, 1976 рік, видано філією ОДУМ-у Чікаго
25. Матеріали для виховників Юного ОДУМ-у, упорядкував Юрій Криволап та Михайло Березинський, частина 1, Філядельфія, США, 1960 р., стор. 20
26. Інформатор голови ЦК ОДУМ-у за роки 1968-1980
27. Інформатор філії ОДУМ-у Міннеаполіс-Сент Пол за роки 1973-1980
28. Таборові газети ОДУМ-у США і Канади за роки 1964-1980
29. Голос СВОДУМ-у — англ. український вісник одумівської студентської молоді, ч. 1, 2, 3, 4 за роки 1979-1980
30. Рідне слово, бюлєтень ОДУМ-у і ТОП-у Німеччини, ч. 1, березень-травень 1966 рік.
31. Українська молодь, в пам'ять Тараса Шевченка, ч. 1, березень-травень 1966 рік, видання ОДУМ-у і СУМ-у Рочестеру, Нью Йорк.

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні щадничі пляни **13 – 14%**
- Дає малі і великі особисті і моргеджеві позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на особисті позички до \$10.000 після вимог КЮМІС.
- Має чеки особисті даром і для подорожуючих та платить 3% на чекові конта.
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду.
- Дає різні фінансові поради.
- Дає пашпортові гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугу
- Дає добре кредитові звіти
- 31 рік на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени і щадіть ще ниж Вам треба позички, малої чи великої
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5T 2S6
Tel.: 363-3994

BRANCH OFFICE:

2258 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1N9
Tel. 763-5575

ЧИТАЙТЕ

“МОЛОДУ УКРАЇНУ”

!

ПОШИРЮЙТЕ

ЦЕЙ ЖУРНАЛ

МІЖ

СВОЇМИ РІДНИМИ

!

ЗНАЙОМИМИ

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД “МОЛОДОЇ УКРАЇНИ” ЖЕРТВУВАЛИ:

Олексій Шпилька, Ля Меза, Каліф., США	\$23.00
Іван Приймак, Ст. Кетерінс, Онт., Канада	20.00
Павло Опанашук, Депю, Н. Й., США	18.00
Андрій Опанашук, Елма, Н. Й., США	16.00
Олександер Ромас, Ля Сал, Квебек, Канада	11.00
Макар Мушта, Торонто, Онт.	11.00
Микола Іщенко, Судбuri, Онтаріо	11.00
Іван Гуща, Ст. Пол, Мінн.	7.00
Андрій Максимлюк, Оро Стейшен, Онтаріо	6.00
Я. Соцан, Лондон, Онт.	6.00
Іван Кириченко, Ліверпуль, Н. Й., США	5.00
Омелян Денисюк, Mississauga, Онтаріо	3.00
Сергій Пономар, Магра, Алберта	3.00
Василь Левченко, Монреал, Квебек	2.00

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

Іван Корець, Торонто	1
Іван Кучеренко, Ліверпуль, США	1

Жертводавцям і прихильникам
“Молодої України” щира подяка.

Ред. і адмін. “М. У.”

Кавалер при зустрічі, заграючи:
— Пані! Мені здається, що ми
з вами бачилися в зоопарку...
— А в якій клітці ви були? —
запитала пані.

**

В суді:

— Чи той, хто вас образив, так
собі просто й назвав вас ідіотом?
— Ні, пане суддя! Він перед
тим на мене пильно й довго ді-
вився.

**

Між двома приятелями: при
вилівці:

— Я думаю, що я вже п'яний...
— А я ні, — говорить другий.
— От і не кажи, — говорить
перший, — бо коли б ти був тве-
резий, то ти б знат, що ти п'яний.
— О....

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1.

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

VILLAGE DELI

СМАЧНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

фірми

СЕМИГЕНА

Крамниця на розі вулиць
Бересфорд і Блюр Зах.
в Торонто

Власник

ПЕТРО СТЕПУРА

258 Beresford Ave.
TORONTO, ONT.

Тел.: 767-3755

АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street West
Toronto 9, Ontario
Tel.: 762-8751

В нас можна набути книжки,
українські часописи та жур-
нали, пластиинки, друкарські
машинки, різьбу та кераміку,
полотна, нитки і вишивки.

Маємо великий вибір дару-
нів на різні окazii.

Просимо ласкаво нас відвідати!

**

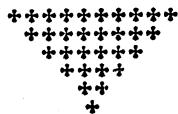
Жінка до чоловіка:

— Ой, мені щось потрапило до
ока...
— Наприклад...?
— Та якась може піщинка...
— О, то нічого, а я вже наля-
кався... Думав, що якесь хутро,
або дорогий перстень.

Ціна 1.00 дол
в США і Канаді

If not delivered please return to:

МОЛОДА УКРАЇНА
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

ТРИ ВЕЛИКІ КРАМНИЦІ
Великий вибір хатніх меблів:
вітальнь, спалень, їдальнь,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

TORONTO CENTRAL
423 College St. W. - Tel. 364-1434
TORONTO WEST
1121 Dundas St. W. - Tel. 535-1188
MISSISSAUGA
1995 Dundas St. E. - Tel. 624-4411

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів
як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST
Toronto, Ontario
Tel.: 364-4726

Увага!

КУПУЙТЕ ЗБІРКУ ПОЕЗІЙ

МИХАЙЛА СИТНИКА

ЦВІТ ПАПОРОТИ

Крім поезій, до збірки входять: стаття про творчість поета М. Вірного і бібліографія творів поета, складена інж. І. Лучковим.

Ціна книжки у твердій обкладинці \$6.50, у звичайній — \$5.00.

Замовлення з належною сумою слати на адресу:

Mr. H. KALMAN
376 Green Lane
Ewing, N. J. 08638, USA

СКІЛЬКИ Ви прикладали старань, щоб
ОДУМ у Вашому місті був
активнішим?

Слухайте радіопрограму ОДУМ-у "МОЛОДА УКРАЇНА"

з радіовисильні
СНІН НА ХВИЛЯХ FM 101
в Торонто

КОЖНОЇ СУБОТИ
від 6:00 до 6:30 вечора

Керівництво:
Головна Виховна Рада Коша Старших
Виховників ОДУМ-у в Канаді.